

309152 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4: } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల 16 వ తేది బుధవారము } No. 39
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ దశమి ౧౦. } సంచిక 3౯

శ్రీమదాంధ్ర బహుళ వృణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది వృణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెల్ల పుట్టినది! కలశేదము తల కలిగి! ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాత్రా! ఈ ముదిగు విషయము లెన్నికొని యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై చంచులుభిక్షాయము నిచ్చి యున్నాడు. శైలి మిగుల సులభము. 400 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నది వెల 5.0-0 కచ్చులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదువైనదియు, బావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలికోటెండు ధర గు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగు పండితుడు.
మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపర్చగల సమాధులకు 100-0.00 యినాం గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేసెదము.

తామ్ర మైనము

ఇది శ్రీకృష్ణుని చంద్రారెడ్డిగారు జరిపించిన. నిడదవోలు వనరా కొండరుగొప్పవారు పరీక్షించి మాకు దన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోకి రావలెనున్నది. ఇది యెట్టి కఠినమేహవాద్యుల నయినను అలిమూత్రము నయినను కీర్ణించిన ముఖవాద్యులచే కలుగు బాధల నమునకు బాణము వలె ఖండించి యావనవంతులగా చేయును.

1 కం 100 మాత్రలు 10.0-0
2 కం 100 మాత్రలు 4.0-0
యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్
లక్ష్మీనగరాపురం ఆంధ్రప్రదేశ్, గోదావరి జిల్లా. (778)

A Majic Cure for Scorpion Sting. సర్వవృశ్చిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 586
గుణమునో గచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవాల.

ఇది ప్రతి కటుంబమునం దుండవలసిన యావృషధము. అంగ్ల, యూనాని, హోమోపతి, వైద్యులచే పొగడ్తగాంచబడియున్నది. ఎన్నిదినను యించినను మందు గుణముమాటదు, తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలుక, మగ్గ, వాము, జిట్టే మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు సుఖయోగిండును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్లు వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి వేలు. ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు త్రొక్కించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవాల. కర్తవ్యము 100 కి 25 రూపాయలు కమీషన్ నియ్యబడును. చివరనామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, 1/6 వెంకటేశ్వర్ల స్త్రీ, పి. పో కాటపేట పోస్టు, మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదినంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకము లగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయము లగు రంగులదేశ పటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాగితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలవునం తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించునుంటులన కలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రూ 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, ఆంధ్రసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపిడి మద్రాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘముచేత సంగ్రహమునకు మార్గ మిందు కావలసింది. అందరు జరిగి తీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్తేజి వేలు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి పిడి, మదరాసు.

కీర్తిశులైన గోపాలకృష్ణ గోకశేఖరి చక్కని రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల నూన్మును. పార్శ్వపు నొప్పుల భారదోలును. నాయుపుపోట్ల పోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును, వెండ్రుకలు గాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రాసనము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రలడబ్బీ 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

కాని, మనలను వేరేపటమకొనుచున్న ఈపాశ్చాత్య సభ్యతయే మనలను తిరిగి మేల్కొల్పుచున్నది. నిడుగులేని నంతనే, వెలుతురును జూడలేము. కాని మొదట మిఱుమిట్లు కొల్పి వెలుతురే, మరునిమనమున మన దర్శనశక్తికి సహాయ మొసంగును. మన జీవితాద్యము లెట్టివి ఘనముతో బరి శీలింప నారంభించితిమి. విజాతీయసభ్యత మనల నాక్రమింప జూచుచున్న కొలదిని, దానికి విరుద్ధమగు స్వదేశ ధర్మమును, స్వజాతీయ గౌరవమును మనకు బ్రత్యక్షమగుచున్నది. ఆ

యోధ్యములను వర్తమానస్థితితో సామంజస్యము నొందించుటకు అని వ్యాకరణచిత్తములతో నానామార్గముల నన్వేషించుచున్నాము.

నేను వ్యాకరణాధికభావయందు వ్యాసములు వ్రాసి హిందూ సంఘము నేకాకారముగ జేయదలంచుచున్నానని కొందరు తేఖడులు భవిష్యదుచున్నారని కాని వారి భయ మకారణమై నది నాయాక్షిణహస్తములయందు మహాభైరవుని పినాకము తాండవం బొగడుచున్నదా? వ్యాసరచనవలనను, ఉపన్యాసములవలనను నెవ్వడయినను భారతవర్షమును నేకాకారముగ జేయగలుగునా? భూకంపమును గలిగింపవలయునను తలంపున బాలుడు సృష్ట్యముజేయుచున్నాడని తలచి వారి తలదండ్రులతో మందలించు సాహసించువాడెవ్వడైన నుండునా?

భారతవర్షముందు వ్యవస్థాద్వాయమున వైచిత్ర్యములయందై కృష్ణాపనం బొసర్చియున్నారని కాని "స్టీము రోలరు" ను ద్రిప్పి సమస్తమును సమముగను, సమతలముగను వైచిత్ర్య విహీనముగ నొసర్చి నాని దలంపజనదు పాశ్చాత్యు లాత్మ రక్షణకు పరులను నాశనముచేయుదురు. లేక తిరిమివేయుదురు కాని భారతవర్షముట్టొనన్నలేదు పరులను స్వజనముగ జూచుటయే యాత్మసార్థకత్వయని తలంచుచుండెను. వైచిత్ర్యముల నేకముచేయుటయనినను, పరులను స్వజనముగ జూచుకొనుట యనినను, నేకాకారముగ జేయుట యని తలంపజనదు. అధికారతారతమ్యమును, నిర్ధారణనియేట యనియే భావింపవలయును. కాని యావిషయమునుగూర్చి మనదేశమందెలుగై త్రి యరచుట యగవసరము. నేడు మనము వైచిత్ర్యములయందై కృష్ణాపనను చేయవలయుననిన. పరులను స్వజనముగ చూడవలయును. కాని యతిథులను చూచింతలేనే కర్రచేత పుచ్చుకొని వారిని తరుముచుటకు సాహసించుటవలన, సంఘటనగూడ మనలను విడనాడినదని తోచుచున్నది.

"హరికథలు, కీర్తనలు, మొదలగునవి నూతనముగ రచించుటలను? ఇదివరకు హరికథలు మొదలగునవి లేవా" అని యెవరయినను బ్రబ్బింపవచ్చును. మహాకవియగు వాల్మీకి శ్రీరామచంద్రుని పితృభక్తిని, సత్యపరిపాలనమును, సామ్రాజ్యత్వమును, బాంపత్వమును, భక్తివత్సలత్వము, అణుకాండలయందు కర్ణించి, రామాయణమహాకావ్యమును బూర్తిచేసియున్నాడు. కాని యంతటితో దృష్టిసెందక, సుత్రకాండను రచించెను. శ్రీరాముని కృత్రిగతమగు గుణములతోడ రామాయణము పూర్తికాతము. అందువలన, సర్వసాధారణులయెడల శ్రీరామచంద్రుని కర్తవ్యనిష్ఠను, నత్యంత కఠినభావమున జూపించి దానిని యాయన చరితగానమునకు మకుటముగ నొసర్చియున్నాడు. హరికథలు, భాగవతము మొదలగు వానినండి ఉత్తేజన మొసర్చవలసిన విషయముల నేకములున్నవి. ఆవిషయములను మన మెప్పుడును మఱవము. మఱవజనదు. కాని వానియందు మన కర్తవ్యముల నింకను శోధింపవలయును. దేవుడు—సాధుపురుషులు—తలదండ్రులు—గురువులు—అన్నదమ్ములు సేవకులయందు మనకుగల కర్తవ్యమును దెలిసికొని, వారకొరకు చేయవలసిన త్యాగమును గురించి జేర్చుకొనుట యావశ్యకము. సాధారణులమీదను, దేశము నెడలను మన కుండు కర్తవ్యములను నూతనవిధముల గానము చేయవలయును.

మీరు సముద్రయానము నంగీకరింతురా? అట్లయిన హిందూధర్మానుగతాచారపాలనవిధిని మీరు తప్పకరించుట లేదా" అని యెవరైనను బ్రబ్బింపవచ్చును.

పృథివియందు బుట్టి పృథివిపరిచయసంబంధమునండి విముఖుడగుటను నే నెప్పుడును ధర్మమని యంగీకరింపను. ఆవిషయమెట్లున్నను, వర్తమానప్రపంచముందు దీని కంత ప్రాముఖ్యమొసంగుట యనావశ్యకము. ఏ యన నాయభిప్రాయానుసారముగనే సంఘమును నిర్బంధవలయునని చెప్పుచున్నానని దలంపజనదు. ఇంతకును ముఖ్యము ఆత్మరక్షణ కొరకు సంఘము జాగరూకత నొందవలయును. తన కర్తవ్యమును దాను గైకొనవలయును. అప్పుడు మన వివాదములన్నియు నస్తమించును. కాని యాకాలమెప్పుడు వచ్చునను విషయము చెప్పబాలను. నిదురపోవుచుండు నాతమ్ముని బిలిచి "నీవు నగలయకాణమును గైకొనుము" అని చెప్పినపుడు నీకును నాకును నేగలయందనను, నహానాలయందనను, మతభేదముగలరు కావున నిమాటలు నేనువినను. అని యాతడు ప్రత్యుత్తర మొసంగునా? ఇట్లు మేమిరువురము తగాదాపడుచుండవలసినదేనా? చివరకు కండ్లనీళ్లను గారుచు కొట్టుతాళము బిగించి, యచేతనావస్థయందు మేముండినయెడల, దొంగల గడ్డపలుగున, కొక్క నిమిషమయినను విశ్రాంతి యుండునా? కృష్ణాపత్రిక.

హిందూదేశపు భావిస్థితి.

శ్రీ బికసీరు మహారాజావారి యభిప్రాయములు.

చెంబరులేమగారు హిందూదేశపు సమస్యల నిర్ణయించుటకు చూపిన సానుభూతిని దూరదృష్టిని ఔదార్యమును మిగుల గణనీయములనియు, హైందవ ప్రతినిధులు తమ యభిప్రాయములను నిర్భయముగా యుద్ధమంత్రి వర్గములోను, యుద్ధసభలోను వెల్లడి పరుచుటకు వీలుకలుగజేసి ప్రోత్సాహపరచినందులకు వారు మిగుల వందనీయులనియుమహారాజావారు చెప్పిరి సర్ జేమ్సు మెప్సను, సర్ ఎస్. పి. సింహాగారు నాకుచేసిన నిష్కాపట్య సహాయముచే వారికి నే నెంతయుఁ గృతజ్ఞుడన హిందూదేశ కృత్య నిభిలషించిన సింహాగారి నిదాన స్వభావమువలనను, దూరదర్శన సామర్థ్యము వలనను, ప్రామాణ్య సభలలో నిండియా దేశపు సమస్యలను సానుభూతితో నాండ్లయిలు పరికించుట సంభవమగు చున్నది సర్ జేమ్సు మెప్సనుగారు సామ్రాజ్యసభలలో జరిగిన చర్చలలో నుదార స్వభావమును, దూరదృష్టిని గనబరచి తాముమాత్రమే దేశముగ నొసర్చుకొనిన ఇండియాదేశముపట్ల భక్తిని విశేషికిరించి హిందూదేశ సమస్యలను చాలమందికి యుపయోగ కరముగా నుండునటుల సమర్థింపవలెననియు, హిందూదేశ ఆశయములను విద్యానిధులగు హైందవ ప్రముఖుల యభిప్రాయమును బట్టి అండ్లయిలు నెరవేర్చవలెననియు, కొరకు అండ్లయిలు తెల్లరును హిందూదేశ పురోభివృద్ధిని యెక్కువ శ్రద్ధగా నిభిలషించుచున్నటుల కొన్ని సూచనలు గానవచ్చుచున్నవి.

ఇండియాదేశమున నాంగ్లరాజ్య విధాన పద్ధతుల కేవిధముగా నడుపబడునో యిప్పుడప్రకటించుట ముఖ్యము. దేశాధిపతికిరములగు యే గానులల జేయుటలో అంగ్లస్వభావ జనముగు నుదార స్వభావము విశేష మగునటులఁ జేయవలెననియు, అంగ్ల వలస రాజ్యములయెడలఁ జూపిన సానుభూతిని హైందవదేశముపట్ల గూడఁ జూపుట న్యాయకృత్యమనియు శ్రీమహారాజావారు చెప్పిరి. భరతఖండమునందు భావానుమోదము ప్రాముఖ్యత సెందియున్నది. అందుచే రాజభృతరాజ్యాంగ సంస్కారమును భావాగ్నేయములుగ నుండిననెగాని ప్రజాసమృద్ధిని బడయఁజాలవు. "అనాలస్యముగ నిచ్చు దాత ద్విగుణముగ నిచ్చువాని ఫలము నొందును" ను వాక్యము రాజప్రతినిధిగారు ఇండియా కార్యదర్శిగారికిఁ బంపిన వక్రస్థాన రూపక సంస్కరణములకు సరిగా ననవర్ధించును. రాజ్యవిషయాలలో చావసరముల నత్యంతస్వయంగాని, యనవసరమగు దురుసుఁడనముగాని వర్ణింపవలయు.

ఇట్టి సామ్రాజ్యసభలు ప్రతివర్షమునఁజరుగునని కర్ణము ప్రభువుగారు వక్కాణించియున్నారు. ఆ సభలయొక్కయు, సామ్రాజ్యమంత్రివర్గపు సభలయొక్కయు, సమావేశ సందర్భముల తిక్కిన రాజ్యములతోఁబాటు ఇండియాతోఁ గూడ అలాచింపఁబడునని తెల్పుతీర్మానమువలన ముందురాజభృతరాజ్యాధిపతికిరములగు సంస్కారములు హైందవదేశమున కత్యవసరమని తేలుచున్నది. ఈ నూతన పరిస్థితులకు ఈ దేశ యావిషయముల సమన్వయింపఁజేయుట కష్టమే, కాని యసాధ్యముమా మాత్రము కాదు.

అంగ్లపతాకముక్రింద క్రమపద్ధతి ననుసరించి హిందూదేశ మభివృద్ధి మొందుట గాంచగ వచ్చుచి స్వదేశాధీశులకు సంతోషదాయకముగ నుండుననియు, ప్రభుత్వమునందును శాసన నిర్మాణమునను ప్రజాస్వామ్యము నభివృద్ధిజేసి తమ రాజ్యమును, సోదర సంస్థానములను ముందంజ వేయుచున్నతి గాంచుచున్నవనియు, మహారాజావారు చెప్పిరి. హిందూదేశము యొక్కయు, స్వదేశ సంస్థానములయు నాదర్శము లొక్కటే యనుటకు సందియము లేదు వారిరువురి పురోవృద్ధియు సామ్రాజ్య శుభస్థితికి కాణము. శ్రీచక్రవర్తి రక్షణము క్రిందనున్న సామ్రాజ్యమున మేమందరము ప్రజలము.

హిందూదేశము విషయమై అంగ్లదేశమునను, సామ్రాజ్యములోని యితర దేశములందును, నూతనభావము లుద్భవించుచున్నవి. అక్కడక్కడ కొంచెము పరస్పరభేదములు కానవచ్చినను, హిందూదేశము సామ్రాజ్యమున కింకముందు సేవకమాత్రముగా నుండఁజాలదని యెల్ల గారును అంగీకరించి మాదేశము కార్యనిర్వహణ సంఘమున బనిచేయుచు, నున్నతస్థాన మాక్రమించి యున్నది. చుక్కమే చుక్కమును కలిగించును ఇకముందుకూడ హిందూదేశము సామ్రాజ్యస్వాతంత్ర్యమున పాల్గొని యే, సామ్రాజ్య కష్టములలో గూడ సహాయ మొనర్చునని నేను దృఢముగా నమ్ముచున్నానని శ్రీవారు చెప్పిరి.

అప్రతీయ గంజాముమండల సభ

(మా విలేఖకునియొద్దనుండి)

(తంజివలన)

బరంపురము, మే 16 — తృతీయ గంజాముమండల సభాధ్యక్షులగు కేశవప్పిగారు సామవారమునాడు వచ్చిరి. సంగీతాది మహాత్మ్యములతో వారి నూరేగించుచు స్టేషనునుండి తీసికొని వచ్చిరి వంగళవారమునాడు సభ ప్రారంభమయ్యెను. బాలకలు వందేమాతర గీతములను బాడిరి. నారీజన ప్రతినిధుల నేకులు సభకు వచ్చుటయే ఈసంయందలి గొప్పవిశేషము. గౌరవనీయులగు రాజమగ్గాడ, మందసారాజా, డేవిస్, మున్నగు ప్రముఖులను మహాద్వోగములను సభ నలంకరించిరి. సభామండలము చుట్టలతో కిటకిటలాగును ఆత్మత్యాసాభిరతముగ గన్పట్టెను.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు పాత్రోగారు మండలాధిక సమస్యలను గూర్చియు, జన సామన్యమునకు విద్యావ్యాప్తిని గూర్చియు, దేశగతు కనెనను గూర్చియు, తమ యుపన్యాసమున వివరించిరి. రాఘవరావుగారు కేశవప్పిగారి చుట్టించుచు వారిని అభ్యర్థి. పదవికి ప్రతిపాదించిరి రాయి బహదర్ వేంకటకృష్ణయ్య, మందసారాజా, శ్రీకాకళ ప్రముఖులు మున్నగువారు ఈ ప్రతిపాదనమును బలపఱచిన వెనుక అభ్యర్థులు వేదిక నెక్కి ఆత్మత్యాసాకరమగు సుపన్యాసము నిచ్చిరి. ఇంచుమించుగా వారి యుపన్యాసమతయు ముందు తయారుచేసి చదువబడినది కాదు. వారు న్యాయ శాఖను, ప్రభుత్వ నిర్వాహక శాఖను వేటు చేయుటను గూర్చి నడిపి, కడపజిల్లా రీ సెటిల్మెంటు సందర్భమున పనిచేసిన మాయర్ డేవిస్ గారి వభినందించి, వల్లికు సెర్వీసు కమిషనువారి రిపోర్టు భారతీయాశయములకు విరుద్ధముగా నున్నదని సూచించి, ఇప్పుడు జాతీయోద్యమమునకు ప్రతిబంధకములుగ వచ్చిన నూతనోద్యమములను గురించియు, విద్యాధ్యైలు రాజకీయ విషయములందును సభలయందును ఎట్టి సంబంధములును గలిగి యుండ గూడదని ఇటీవల ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిన యుత్తరువును గురించియు నడిపి అనిదెసంట్లమృగారు నూతన జాతీయోద్యమ విషయమున టూనిన మహాకర్ణణ శక్తినిగూర్చి ప్రశంసించి, దిగుతరగతి జనులకును ఎన్నికస్వాతంత్ర్యము నీయవలెనని తెలిపి, పశువులమేతలీదులు చాలమిని సూచించి, జాతీయసభవారి యుద్యమమును గొనియాడి, యుద్ధబుణ సందర్భమున ప్రజలకు ప్రోత్సాహ వాక్యముల పలికిరి.

ప్రాఫసరు రామమూర్తి నాయడు గారి ప్రోగ్రాము.

			దినములు.
తెనాలి	11-5-17	,, 18-5-17	3
ఏలూరు	14-5-17	,, 17-5-17	4
రాజమండ్రి	18-5-17	,, 21-5-17	4
వెంటపాడు	20-5-17	,, 22-5-17	3
తణుకు	24-5-17	,, 26-5-17	3
ఆత్తిలి	28-5-17		1
ఆకువీడు	30-5-17	,, 31-5-17	2
భీమవరం	2-6-17	,, 3-6-17	2
నరసాపురం	5-6-17	,, 7-6-17	3

బళ్ళారి నరసవినోదినీ సభ 764 ఈ సభవారు 1917-వ సం॥ మే నెల 16-వ తేది ఈ దినం సాయంకాలము 5¹/₂ గంటలకు

శ్రీ కృష్ణలీల విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రదర్శించెదరు. ధర లెప్పటివలెనే. రావుబహద్దూరు సి. హెచ్ గాడ్. } బి. మాధవరావు, జనరల్ మేనేజరు. ప్రెసిడెంటు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

“న్యాయుండియా” ఉద్ఘాటము

కురుసారాజాగారి రెభి

చుట్టిమిటు పెరుట తిరిగి హాసములు గుటకు మొదటిమాడక అందుచే నేను పదాభ్యుదయము “న్యాయుండియా” ను అంకితముగా వ్రాసినది. హాసమును బావోన్మాది సంజలమును నగు నీ సమస్యను ముందు కలిగిన ప్రతి మాత్రముచేసి, ఈ కృత్యమును ప్రతినిధులు సాంస్కృతిక ప్రయత్నముల కోసం అవసరమైన విధుల కొరతను చూపించి, స్వాతంత్ర్యమున నొరతమును కలవలసివచ్చును. గొప్పమును కొలచుచేసి, ఈ కృతి కను చిత్తశ్చైర్యము ద్వారా తమ సామర్థ్యమును అక్రోశాభ్యుదయను న్యాయుండియా ప్రతికర యధావసరమును సత్యమును ఎన్నుకొను మూలాధారములు గలవందలెను. ఈ కృతి మే నెలకు “హోమురూలు” కావలయునని డిక్షనరీయమునను అందించెదననుట నిజము. కాని నేను “హోమురూలు”ను నిరసించు వాదనను నుట ఈ న్యాయుండియా కలెక్షన్ము. క్రిందటి సామ్రాజ్యవాదన సభకు భూస్వాముల మొగ్గి కలలో “హోమురూలు” వాదన యొక్క కొనసాగినట్లు ముమ్మాటికిని అబద్ధము. నాకృతి నామధ్యము అన్నంతవరకు భక్తకావ్యములు చేయలేదనియు, రెండుకావ్య విశ్వాసభలలోను గూడ మూలభావమును విడిచి వ్రాయుట నిరసించు వ్రాయబడిన వాక్యములవల్ల అబద్ధములు “వర్ణనానామము గూడ నిరంతరము వాదనలతో అనువాదమును గూడ” “వేదనకు, రాజనకు, రాజ్యమునకు” మొదలను “న్యాయుండియా” ప్రతికార వాక్యములకు చేర్చవలెను.

అకస్మికముగ నేను ప్రతికా ప్రకటనమున నేర్పగడించిన మాటలవల్లను, ఇట్టి అనుభవము వాడివరకే కలదనిగూడ నేను చెప్పనచ్చును. న్యాయుండియా అభిప్రాయ ప్రకారము క్లిష్టబద్ధములు అందరికిని సుసాధ్యముగాను. అది సహజములకే గాని వ్రాసెను. మహామూల గ్రంథముల వేదకీ క్రొత్త పద్ధతులను క్రొత్త పద్ధతులను స్వచ్ఛి చేయుటయు ఇతర పాండిత్య విజ్ఞానముల వల్ల కల గ్రంథములలో నియమింపకలని లాభముతో గూడిన గ్రంథవిక్రయమునకు గడంగి క్లిష్టగడించుటయు ఎల్లవరకు సాధ్యముగాను.

“మహామూలము” ప్రతికరము వాక్యతగల పాఠాదని పిలుచుటచేత “న్యాయుండియా” కోపముతో తాం దన చూడెను. “న్యాయుండియా” యూహలను, పద్ధతులను, ఆశయములను, యోమాత్రము కృతీకరించినను, ప్రజావాదకత్వము భావు నీరాశ్రమన “మొలు” ప్రతికా నాకు చేరిన గౌరవమునకు నేను తగిన చెప్పవలసి యున్నది. క్లిష్టతగినట్లు చేతగొన్నత్యమునకు దొడ్డి, కొంచెము చేతగనక చేసి, సామ్రాజ్యవాదనకు కోకసాం యొన్న కొనబడి, రెండు సారులు స్థానిక వాదనకు సభ్యులుగా నియమింపబడి, తరువాత రెండు మొగ్గి కలలో నొడిపోయినను చాలానొట్టును సంపాదించినవారు కాక యింక నెవరు ప్రజావాదకత్వతగల వాలో యెరుకరాకున్నది. మహాభారత పీఠల ఆత్మల మానవ శక్తియున భావతీయరూపమునగాక విదేశీయరూపమున చేశోద్ధరమున వ్రాసిన వాటిని పాఠికలకు తెలియచేయు, వానివారుము “న్యాయుండియా” ప్రతికరమును ప్రకటించుటకు అంగీకరింపలేదు. గ్రంథవిక్రయమును ముందుకు తెచ్చియుండిరి. గృహస్థానముల కెక్కు చూలకు ముందుముటలు చెప్పయి చేకలుచేసి, గ్రామలోకమున ప్రచారము కొందరు ననుకరించు వారును పకతీయముల వైరముగల్గించువారును ప్రజావాదకులగురా? కావచ్చునా? ఇట్టి కలెక్షన్మును కీచేమే మెట్టి దుష్కార్యముల చేసెను.

“హోమురూలు” అనాదా?

మాధవరావుగారి యపన్యాసము విషయమై విని అభిప్రాయ మేమిట? “మహామూలము” ప్రతికర అకుగు యున్నది. మా యభిప్రాయమిది. మాకు పద్యములతో నన సరము లేదు. ఈ సామ్రాజ్యవాదమును, పరిపాలనా విధానములను యుద్ధానంతరమున పరిశ్రావముగ మార్పు నొందవలె కని యు ఆర్థిక, కార్యనిర్వాహక విషయములపై ప్రజాస్వామ్యము పరిశ్రావముగా నుండవలె ననియు మా అభిప్రాయము.

దీనిని నేను “హోమురూలు” అని పిల్చెదము. మాధవరావు గారు కొరెన దీనివయస్సు ఏమియు భేదములేదు వాగుదానిని “నిల్కగవర్ష మెంటు” అందుచేసి అందు నామధేయంగాని అభిప్రాయ చేత మేమియు లేదు ఈ వింతుకాధికారిమున, “న్యాయుండియా” ప్రతికరమున నెక్కువ తీవ్రముగా మాదన రావుగారు అందించిరి (న్యాయుండియా)

అన్యాయము

బెకెంటుగారు, నిజస్థితుల గప్పి పుచ్చుచుండెనని “మహామూలము” ప్రతికర యనేక సారులు నిందించినది కాని, అట్టి అభిప్రాయ మేమియు మాకులేదు “హోమురూలు” అనగా దుస్సాధ్యులగు మొక ఆదర్శము కాదనియు, యుద్ధానంతర క్షణముననే ములభి సాధ్యులగు సంస్కరణాభిలాషి యనియు! మేము మెక్కి చెప్పగలము. క్రిందటి, కొన్ని సంవత్సరములలో మన రాజ్య విషయక కార్యముల మొదలుకు సిద్ధపడి, పనిచేయువాడే “హోమురూలు”నకు చేరవచ్చు. ఎల్లవారును స్వరాజ్యము కావలె ననుచున్నారు; కాని కొందరు రెన్నటికో కావలెననుచున్నారు. హోమురూలు వారు నెంటునే కావలె ననుచున్నారు—న్యాయుండియా.

(1)

బాపట్ల వార్తలు.

(ఒకవిశేషముని యొద్దనుండి)

బాపట్ల, మే 13: బాపట్లలోని బోర్డు హైస్కూలు. పూర్వము ఒంగవోలు తాలూకా బోర్డు వారి పాలన క్రింద నుండెను. కాని యేకాగ్రములచేతనో దీనిని జిల్లాబోర్డువారి పాలనక్రిందికి మార్చిరి. వైసుమెసి డెంటుగారైన శ్రీ ప్రతి శ్రీరామరావురావు పంతులుగారు దీనిని తమ స్వాధీనము చేసికొనిరి.

ప్రభుత్వమువారు మన రాజధానిలో నాల్గు గవర్న మెంటు హైస్కూళ్లను మాడల్ హైస్కూళ్లనుగా జేయ నుద్దేశించిరి. అంకొటి ఆంధ్రజేతములో నుంచవలెనని యుద్దేశించిరి. ఈయుద్దేశమును అనుసరించి బాపట్లపాఠశాల తమబోర్డు హైస్కూలును సాతకాలగా తీసికొనడని యొకవిజ్ఞాపనమును బంపుకొనిరి. కాని గవర్న మెంటువారు చిత్తూరు లోని బోర్డు హైస్కూలును మాడల్ పాఠశాలగా తీసికొననట్లే అచిరము తెలియుచున్నది.

చిత్తూరు ఆంధ్రజేతమునకు ఒక చివర నున్నది. అది మేన్ పురికి దగ్గరగా నున్నది. చిత్తూరు తెలుగుజేత మైనప్పటికి తమిళసంపర్కము అధికముగా నున్నది. స్వచ్ఛమైన ఆంధ్రము ఆ ప్రాంతములయందు మాటలాడదు. ఎవరియొక్కనలహా దీనికొని గవర్న మెంటువారు చిత్తూరునందు మాడల్ పాఠశాలను నెలకొల్పిరి తెలియచున్నది.

ఇప్పటివరకు మించిపోలేదు. గౌరవనీయులైన మొదల రామచంద్రరావుగారు దీనివిషయమై వాదనసభలో రాబోవు సమావేశమున ప్రశ్నింతురని సమ్మతమున్నాము.

బాపట్ల పాఠశాలవిషయమై ప్రయత్నము చేయుచున్న శ్రీ రావుబహదూర్ ‘జేతరాజు’ కృష్ణయ్యపంతులుగారు పట్టు పట్టి తగిన ప్రయత్నములచేసి శ్రీ కలెక్టరుగారితో నాలోచించి గవర్న మెంటువారికి తిరిగి విన్నవించ వేడుచున్నాము.

ఉపన్యాసములు.

బాపట్లలోని కొండటి యాహోనమువలన బ్రాహ్మకు ప్రచారకులైన పాలపత్రి నరసింహముగారు టవున్ హాలులో “సాంఘికజీవన పునర్నిర్మాణము” అను విషయమును గూర్చి ఆంధ్రమున ఉపన్యసించిరి. నాటిసభకు శ్రీ ఆర్. వెంకటరామయ్యగారు (ప్లిడరు) అగ్రాసనాధిపతిగా నుండిరి.

బందరు పాఠశాలలో పండితులుగా నున్న శిష్టాచార సింహ, కాశ్మీరగారు బాపట్ల పురమునకు విచ్చేసి జేవాలయములలో జ్ఞాన, కర్మ మార్గములను గురించి యుపన్యాసములను జేసిరి.

జేవాలయము.

బాపట్ల పురములోని జేవాలయము వోరరాజుల కాలమునాటిది. చాల పురాతనమైనది. ఇక్కడనున్న శ్రీభావ నారాయణస్వామిలవారికి వైశాఖపూర్ణిమికి మహావైభవముతో తిరునాళ్లు జరుగును. మొన్న కొడి రామమూర్తి నాయకుగారు ఈపురమునకు వచ్చిపూజు శ్రీ జేరాజు కృష్ణయ్య పంతులుగారి స్థలమున జేర్పాటున జైచిరి. వారు అట్టగా నిచ్చిన సామ్యము శ్రీకృష్ణయ్య పంతులుగారు జేవునియొక్క రథము

ను మరమ్మత్తుచేయుటకై వానముగానిచ్చివేసిరి కొంతసామ్యము ను రథముయొక్క శృంగారమునకై వినియోగించిరి ఇంతవెద్ద రథముచుట్టు ప్రక్కల నెక్కడను గానము

గుంటూరు వార్తలు

(మాన్యుక్తియవిశేషముని వద్దనుండి)

గుంటూరు, మే 12: — అభినవభీరుదీరువాంకితులును, లోకవిఖ్యాతులును నగు ప్రాశస్త్యుల కోడి రామమూర్తి నాయకుగారు ఈ నెల 8 వ తేదీని మాపురమునకు వచ్చిరి. గుంటూరుపౌరులు శ్రీనాయకుగారికి స్వాగతి మొసంగిరి అట్టితెరి శ్రీనాయకుగారు “జాతీయధర్మము” అను విషయమును గురించి యుపన్యసించిరి కొండవేంకటస్వయ్య పంతులుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి నాయకుగారి యుపన్యాసము ఇతిహాసమయ్యమై హృదయరంజకముగ నుండెను. అగ్రాసనాధిపతిగారు ప్రాశస్త్యులగారిని ఆశీర్వదించుచు ఉపన్యసించిరి. శ్రీనాయకుగారు మాపురమందలి, అన్నదాన సమాజమునకు, చౌవుక్ల హైస్కూలునకు, అంజుమానునకు మూడవదిన ప్రదర్శనమునకు వచ్చినసామ్యముతో నాల్గవంతు ధర్మము జేసిరి.

నెల్లూరు జిల్లా యందు ఆంగ్లోవర్ణమాదర్శములను గుఱించి ప్రసంగించుటకు గాను శ్రీవేలగపూడి సుబ్బారావు చల్లా శేషగిరిరావు, దేవగుప్తా శేషచలపతి రావుగార్లు, వాటి కొందరును నెల్లూరునకు వచ్చియుండిరి.

ఆంధ్రనిధికి గుంటూరు మండలములో భణు సుకుమార్లున్నారు. కొండ వేంకటప్పయగారు ప్రతిగ్రామమునకు వెళ్లి ఎకరమునకు ఒక కానియోప్షను వసూలుచేయుచున్నారు. ఈ పద్ధతి కష్టతరమయి పుట్టికి దీనివలన వెక్కు లాభములుగలవు. ప్రతిగ్రామవాసికిని ఆంగ్లోవర్ణముయొక్క యుద్దేశ్యములు విశదమగుటయేగాక తానుగూడ ఆంగ్లోవర్ణమునకు తోడ్పడుచున్నానను కుతూహల ముదయించుచున్నది. ఎవరికిని శ్రమ కలిగించకయే ఎక్కువ భణము సుమకూర్చుటకు వీలగుచున్నది. గుంటూరు జిల్లాలో ఈ పద్ధతిని ప్రతి సంవత్సరము మూడు నేల రూపాయలు వసూలు చేయుచున్నది వేంకటప్పయ్య పంతులు గారు నడుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమున ఈపద్ధతి గుంటూరు జిల్లాలో ప్రయోగించి చూచి ప్రయోజనమున్న ఇట్టి పద్ధతి నే మిగిలిన జిల్లాలలో ప్రయోగించవలెనని కొండా వేంకటప్పయ్యగారి యాశయము. గుంటూరు జిల్లావాసు ఇంతవఱకు ఆంగ్లనిధికి అణువందల రూపాయలు పోగు చేసినారు.

(2)

తెన్నిను ఆటపందెములు.

నెల్లూరునందలి లక్ష్మీనర్సారెడ్డి పల్లివహాలు తెన్నిను క్లబ్బు కార్యదర్శి మా పేర నిట్లు వ్రాయుచున్నారు: — ఇదివరలో ప్రకటించిన రీతిని ఒక్క డబ్బును తెన్నిను ఆటపందెములే ఈనెలలో మాసభవారి యాజమాన్యముక్రింద జరుపబడును. ఈపందెమునకు “లక్ష్మీనర్సారెడ్డిగారి ఆంధ్రుల తెన్నిను పందె”మని నామకరణము. ఈపందెము ఈ నెల 28వ తేదీనుండి యి ప్రారంభింపబడును. తెలుగుజిల్లాలలో మన్న తెన్నిను క్లబ్బులన్నియు పందెము నేయవచ్చును. దరఖాస్తులను రూ 4ల రుసుముతో తమతమ కార్యదర్శులద్వారా పంపించవలెను. ఒక్కొక్క క్లబ్బు ఒక్కొక్కటియొకంపై నధికము పంపగూడదు. దరఖాస్తు లన్నియు ఈనెల 22-వ తేదీలోగా మాకుందవలెను. 24 వ తేదీని “లాల్లు” నేనుబడి ఆసంగతి వెంటనే “పార్టీలకు తెలుపబడును. ఈక్లబ్బునకు పానుహాలు నొసగిన రాఖబహద్రుల ఆర్. లక్ష్మీనర్సారెడ్డిగారి రాక “కోలింగుకప్”ను బహుమాన మొసంగిరి. మూడేండ్లువరకుగ నెవరు గెలుచుకొనిన వారి కాకప్పు శాశ్వతముగ నిచ్చివేయవలెనని వారికి రెండు కప్పలు ప్రత్యేకముగా నియమము. బడును. ఆంధ్రమహాసభ జూను 1వ తేదీనే ప్రారంభమగును గాన అనేక ఆంధ్రసంఘములు మాయాహోసము నంగీకరింపగలవని సమ్మతమున్నాము.

కుష్టురోగమున కమూల్యముగు మందు.

ఇది మిగుల హాశ్వర్యకరమగు మందు. పది పదియైదు రోజులు రాయుటవలెన తెల్లని చుక్కలు, అట్లుకాక పర్కము వైచురి యేవిధమైన రంగులను నిర్మూలుచేయును. ముఖ్యముగా నీరోగమునకు జాగ్రత్త దీసికొను (భారతగు) మంది దియే. (1883, దీనివెల. టెన్సు 1-కి రూ. 4-6-0 అంచె కూలివేర.

Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

నీలమేఘుడు, తిరుమంత్ర తాత్పర్యసంగ్రహము.

ఈ రెండు గ్రంథములు తెనుగున అచ్చువేయబడి యున్నవి. మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు అర్చిరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మ ఉజ్జీవింపు ఆచార్య శిష్యక్రమమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల ఆ. 0-3-0; రెండవదాని. వెల ఆ. 0-10-0. తపాలాచారి పేరు PARAKALUN & Co., No. 20, K. S. Tank Street MADRAS

స్థానికవార్తలు

విదేశీకటా:—పోర్టులు ఎక్కువైనందున రైలు వేళ్ళకు వచ్చిన రైలుదల కేపటి ఉదయము 7½ గంటలకు విజ్జేశతపాలు బటువాడా యగును.

రాయపురము రేలుపేయర్ల సంఘము:—బొంబయి పశ్చిమ తురుపు క్లబ్బువారి యుద్ధ రణపు లాటరి టికెట్లవేలినట్లు (యాదిగాగల విషయముల చర్చించు నిమిత్తమువారు రాబోవు బుధవారమునాడు సభ యొనర్తురు.

ఫేవేరి హత్యకేసు:—మాణిక్యమును మరి 5 గురు ను వారాణసి ప్రసాదరావు అను నతనిని చంపిరనిన కేసు నందు ఈ దినము కొంత విచారణ జరిగి 18 వ తేదికి వాయిదా వేయబడినది.

ప్రావిడెంటు ఫండు కేసు:—మద్రాసు మెయింపు ట్రికేటర్ సంబంధించిన రామానుజాచారి అనువారు (వెసి డెంసి ప్రావిడెంటుఫండు కార్యదర్శులవై మోసమునకు తేసిన దావా త్రోసివేయబడి చుద్దయులు విడుదల చేయబడిరి.

మహాలక్ష్మి యుచిత సారశాల:—జాతియత వివర్తత లేక, నిమ్న జాతులకు సాయంకాలము 6 మొదలు 8 వరకు ఉచితముగ చదువు చెప్పవచ్చునట్లేముతో అవధానము వీడియరుగొట్టు 23 నెంబరుయం దొక సారశాల స్థాపింప బడినది.

నంబూద్రి కాన్పురెన్సు:—నంబూద్రి సభయొక్క వెన్నేరిశాఖవారి ప్రభువు వార్షికోత్సవము 10 వ తేది గురువారమునాడు జరిగినది. అనేకమగు ముఖ్యాంశములు చర్చింపబడినవి. సభ జయప్రదముగ నెరవేరెను.

ఫీపు వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగొట్టు:—ఫీపు వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు పిల్లేగారు వైనికాభ్యాసముకొరకు నెలవుదీసికొని యుదకమండలము వెళ్లుటచే వారి స్థానమున 2 వ వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఖానుబహద్దరు బజ్జుల్లా సాహెబు బహద్దరుగారు పనిమాతురు.

ఎమ్. జి. ఎస్. సహకారసంఘము:—చెన్న పురిలోని ప్రభుత్వోద్యోగుల సహకార సంఘముయొక్క వార్షికోత్సవము తిరువల్లి క్లబ్బులోని కెల్లెట్టు భవనమున ఈనెల 19 వ తేది శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు జరుగును.

జంతు బాధానివారక సంఘము:—యూరు మాల్కొట్టునందు 4 రు మనుష్యులు కోళ్లకెక్కులను విరిచికట్టి తలక్రిందుగ నేలాడనుంచి వాటినిమ్మ నాపుచుండ సంఘము వారి నూపరింపెండెంటు చూచి వారివై కేసు చేసెను. రాజధాని 4-వ మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిలకు చెరి 2 రూ సాయలను అపరాధమును విధించిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—ఈనెల 17 వతేది గురు వారము సాయంకాలము 6 గంటలకు జాబ్బిటవుక్ బ్రాడ్వే 14 నెంబరు సభాభవనమును ఆంధ్రచరిత్రాధిక సుప్రసిద్ధ గ్రంథ కర్తలగు చిలుకూరి వీరభద్రరావుపంతులు గారు ప్రారంభ సాంప్రజ్యమును గూర్చి యాంధ్రమున సుపన్యసింపెదరు. జి. నూరిసర్వోద్ధయరావు ఎం. ఏ. గారు అగ్రాస నాధిపత్యమును వహించెదరు.

దక్షిణాంధ్రయో వైశ్యసంఘము:—ఈ సంఘమువారి ప్రోత్సాహమున కడచిన మూడువారములుగా ప్రతి శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు జాబ్బిటవుకు కోపు వీరకటాచల ఆశ్రమవీధి లోని హజారత్తు సోధమునందు గలనునివాసులగుబ్రహ్మశ్రీ పండిత కొండల గాయశాస్త్రిముగ భాగవత చతరుస్కంధమును తత్వార్థసప్తమగును. ముగ్ధులకు ఉపన్యసించుచున్నారు. రాబోవు డిసెంబరునందు జనసభుట్టును ప్రతిపాదింపబడును. తయ్యగచము విజయల దురు. ప్ర

ఒక వివర్త:—ఈనెల 14వతేది సాయంత్రమున పశువాకం హైస్కూలునందును బల్లారి కొలుబజారు బి. ఎం. కుమారస్వామి ఆచారిగారి మనుచుడగు సుందరమూర్తి అను బాలుకు ఆడుకొనుచుండగా జట్కూబండి వానివై బోయి అతనికి గాయములు తగిలెను. దాక్షరు కామత్ గారు అతనిని జనరలు ఆసుపత్రికి పంపిరి. చిన్న పిల్లలను ఒంటరిగా పిల్లిలోనికి బోనీయక జాగ్రత్తగా నుండవలెనని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీ భగవత్ త్వ బోధినిసభ:—ఈ సభవారి యాదరణకొంద ఈనెల 18వ తేది శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు సాహుకారుపేట హిందూ థియేట్రాజిక్ హైస్కూలు భవనమున (బ్రహ్మ శ్రీ టి. శ్రీనివాసరావు, టి. గోపాలరావుగారు అను 12,16 వత్సముల వయసుగల బాలురచే పాటకచ్చేరి జరుగును. (బ్రహ్మ శ్రీ పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారిచే 19వ తేది శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీ మహాభారతములోని కురురాజజననము, 20 వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ద్రౌపదిస్వయంవయ, 21 వతేది సోమవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు ద్రౌపదివివాహమును మూడు కాలక్షేపములు జరుపబడును.

సెలారముగు హత్య:—దాది అను నామాంతరము గల గోపాలనాయకు అను నతడు (25 ఏండ్లకుడు) కొంత కాలమునుండి లక్ష్మయ్య అను సొకనాయకుశ్రీని ఉంచు కొనియుండెను గత శనివారమునాడు వారికిద్దరికిని తగవులు వచ్చి మేజిస్ట్రేటువద్ద ఇద్దరికిని జుల్మానాపడెను. సోమవారమునాడు రాత్రి గోపాలనాయకు తప్పత్రాగి రాత్రి 9-35 గంటలకు లక్ష్మయ్య ఇంటికి పోయి (78 ఆచారప్పకోవీధి) ఒక కత్తితో గాయములు గలిగించి ప్రసములను కోసివేసెనట. అని రిపోర్టురాలు వెంటనే మరణించెను. నిన్నటిదిను పంచాయతీ జరిగినది. హత్యకాలమునందే పోలీసు వారు వచ్చిరి. కాని ముద్దయి పారిపోయెను. నిన్నటి యుదయ మతనిని పోలీసు వారు పట్టుకొనిరి. ముద్దయి తన నేరము సుష్టకొనెను. కేసు జరుగుచున్నది.

ఇండియా యుద్ధమునపు చందాదారులు.

237 వలయ	500
ఎ. ఎఫ్. రిమెన్	7000
లెఫ్టినెంటు కల్నలు ఆర్. ఎఫ్. ట్రేండెల్	5000
జె. వి. ముల్లరు	400
తంజావూరు ఇన్స్టిట్యూ టెర్రపున తంజావూరు సబార్డినేటు జడ్జి	250,000
వి. గోవిందను మొదటి వాయిదా	1000
హిగినుబాతము కంపెని	5000
ఎమ్. కెలె దొరసాని	8000
నిదంసూడిబ్యాంకి కార్యదర్శి	5000
టి. జి. రూఢుభర్త	8000
టి. వి. కృష్ణమూర్తి	1000
ఎన్. వి. విల్లియమ్సు కన్య	500
మంగళూరు వైర్యును	800
రిక్లికంపెని, విజయగఢము	15000
సి. ఇ. ఫింమ్	5000
జె. సి. పెర్నాండెజ్	5000
జి. జి. కేమెలు	4000
ఎమ్. వేంకటరావు	600
పి. వి. కృష్ణమూర్తి(కేస్)	8000
టి. చెల్వపల్లె(కేస్)	
ఎమ్. నాథముని(కేస్)	
యన్.వై.లెడ్డు ఇ. డి.య. భీమకంపెని	2000
బి. ఎ. చార్మన్ కన్య	2000
గౌ. న్యా. కే. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు	30,000
కల్నలు జె. డేవరాజు ఉయ్య	500
గ్రీన్ హింద్, తిరువలిచేతస్థానం	100,000
జాలెల మొయిదీనుమాటపోజి	2000
టూరుసు మేయరు	2100
ఎన్. ఎన్. సి. కేమెలు	11,000
కెల్వెను ఆర్. ఇరయిటు	4000

ఎమ్. జి. లెఫ్టెన్ దొరసాని	500
కేమెలు ఆంధ్రసము	5000
కె. ఎ. కృష్ణఅయ్యంగారు	1000
ఎ. ఎచ్. శేరట్టు	1,500
జె. డబ్ల్యు. టి. టూరెన్సు	500
బి. ఇస్మై (శ్రీ)	1,500
371 గౌ. న్యా. అబ్దుల్ రహిమ్	12500

భోర్పు నెంటు బార్బి గెజటు.

మంగళవారము మే 15

గోదావరి విశాఖపట్టణమండలముల ఎన్యూరెన్సు రిజిస్ట్రారు గులాము మొహిద్దను సాహేబు బహద్దరుగారు ఉత్తరార్కటునకు బదలాయంపబడిరి.

ఉత్తరార్కటు ఎన్యూరెన్సు రిజిస్ట్రారుగారు గోదావి విశాఖపట్టణ మండలములకు బదలాయంప బడిరి.

గుంటూరు రిజిస్ట్రారు మహానకల్య నాగాయణరావు ఆవరణుల్ గారు గోదావరికి రిజిస్ట్రారుగా బదలాయంపబడిరి.

బహుళూరు కృష్ణస్వామిఅయ్యరు ఆవరణ్ గారు గుంటూరునకును,

కోయంబత్తూరు నీలగిరి ఎన్యూరెన్సురిజిస్ట్రారుగారు నెల్లూరు ఎన్యూరెన్సు రిజిస్ట్రారుగాను బదలాయంపబడిరి.

కడప, కర్నూలు. ఎన్యూరెన్సు రిజిస్ట్రారు మహామద్దు వైదుదేను సాహేబు బహద్దరుగారు బల్సారికిని,

మైలాపూరు సుబ్బరాయ ఆవరణ్ గారు కడప,కర్నూలునకును మార్పబడిరి.

కెంపరేరి సబు ఇంజనీరు స్వాసాధ శ్రీనివాసఅయ్యరు గారు నెలవు దీసుకొనుటచే గోదావరి మండలము వేంకటాపురము సబు డివిజన్ ఆఫీసరు కుప్పయ్య సుబ్బరాయ గోపాలకృష్ణ రావుగారు వారి స్థానమున నియమింపబడిరి.

ఆంధ్రుపాసాస్కూల్ పెర్ నాన్ డిగ్రీగారు చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

వెన్నలగంటి కృష్ణస్వామిరావు పంతులుగారు కావలి తాలూకాబోర్డు ఆధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

భీవాని వెంకటరమణ. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు చిత్తూరుతాలూకాబోర్డు సహాయాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

పిమ్మి చక్రపాణి నాయుడుగారు కాకినాడ పురపాలక సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జి. రామకృష్ణారెడ్డిగారు కర్ణూలుతాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. కె. శేషురెడ్డిగారు, సి. బి. మైసూరురెడ్డిగారు కర్నూలు తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పి. దొరస్వామి ముదల్యారుగారు జమ్మలమడుగు తాలూకా బోర్డు సహాయాధ్యక్షులుగను కడప డిస్ట్రిక్టు బోర్డు సభ్యులుగను నెన్నుకొన బడిరి.

(1) పి. కృష్ణరావునాయుడు, (2) డి. వెంకటచలయ్య పంతులు (3) తులసి. నరసింహ ఆచార్యులు ఆవరణ్ (4) మహామద్దు మరీపు సాహేబు బహద్దరు (5) వి. సుబ్బరాయ రెడ్డి (6) కె. వీరాస్వామిరెడ్డి (7) టి. వి. కృష్ణమాచార్యులు ఆవరణులుగారు గూడూరుతాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

(1) జె. ఎన్. నటేశ్ శాస్త్రి ఆవరణ్ (2) వి. వి. రాఘవయ్యగారు కావలి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొన బడిరి.

ఆమెరిక సంయుక్త రాష్ట్రములయందలి న్యూ కెలారి నకు క్రొత్త గవర్నరు ఏర్పాటు కాబడెను. రాష్ట్రమునంగలి రయతుల కందరికిని భూస్వాములకుగల సుఖస్థితిని కలిగించునని యాయన తన ప్రారంభోపన్యాసమున నుడివియుండెను. ఎక డేని కచ్చపముచుండి సహాయ మపేక్షించినవో అర్థగాత్రియం వైనను బోయి వానికి సహాయ మొనర్పగలుగుట గౌరవముగను సంపాదన దాయకముగను పరిగణించునని యీ గవహుభావుకు వేరొకసారి చెప్పియుండెను. ఈ గవర్నరుగారు విక్రమాదిత్య హరూను రక్షిదులను జైల్లికి దెచ్చుచున్నారు. హిందూదేశమునకు గూడ నిట్టి గవర్నరులుండువలెను గాని నుచుగవర్నర్లు చక్రమున నట్టిస్థితి సుధించుటకు ఆంధ్రములు వెళ్ళుచున్న వి. కార్మికేలు ప్రభుత్వ వాదంబుచే నే. అధికారులచే బలు సార్లు ముందరింప బడెను. —హి. డు. సాన్.

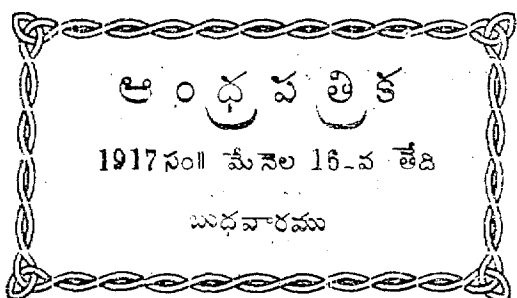
Journal Pre-proof

సంపత్సరాది సంఘికలు సిద్ధమయి చాల
దినములయినది. అయినను పోష్టాఫీసు వారివలన
కొన్ని అసందర్భములు కలిగిసండున పోష్టలో
పంపుట నింకను మొదలు పెట్టలేదు. సిద్ధమయి
యున్న పుస్తకములను మేము త్వరలోననే పోష్టు
చేయుదుము కావున తొందరపడి చందాదారులు
సంఘికలు పంపలేదని వ్రాయకుండ ప్రార్థితులు.
ఇదివరకు వ్రాసియుండిన నాగురు దీనిని గమనింప
ప్రార్థితులు.

వ్యవసాపకుడు.

విషయానుక్రమణిక.

సంఘ సేవము	2
హిందూ దేశ భావిభితి	3
సమకాలిని శాస్త్ర ప్రాముఖ్యము	4
సానిక వార్తలు	5
ప్రగానవ్యాసము	
యుక్తి	6
వార్తలు - వ్యాఖ్యలు	7
విరోధ మహా సంగ్రామము	
పదేక తంత్రీ వార్తలు	8-9
ముఖ్య సమాచారములు	10
జిల్లా ము తంత్రీ వార్తలు	11-12
చెన్న పురి రాష్ట్రము విభాగము	13
నేరాల మాంస సేవలు సర్వవాదము	14
మనయుగ సమలకు పలయుకొన్ని ఆచర్యములు	15

యద్యత్తి.

గత వాసరంబునందు యుద్ధశక్తియందు విశేషమైన మామూలు లేవు. మిత్రమండలి పురోగమనమునకు కొంతభంగము గలిగినది. జర్మనులు మిత్రమండలి పురోగమనము నాపుటకు వారి సొరక్షితబలము నంతయును వినియోగపరచుచున్నట్లు యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. జర్మనులు గతించిన మాసమునందు వారి సొరక్షితబలము నుండి 33 మహాదళములను వినియోగించిరిని పరాసుల యుద్ధతంత్రజ్ఞులు నిర్ణయించుచున్నారు. మహాదళమునకు 11,000 సైనికులుండిన నొక మాసమునందు 33,30,000 సైనికులు క్షయమునొందియుదురు. ఈ విధముగ జర్మను లెంతకాలము యుద్ధమును నిర్వహింపగలరను సంతయము గలుగుచున్నది. గతించిన మూడు సంవత్సరముల యుద్ధచరిత్రమును బాగుగ విమర్శించినవారలకు యుద్ధమునం దొక్కపెట్టిన విజయమును సాధించుట యుభయపక్షముల వాటికిని కష్టసాధ్యమని భావించుచున్నది. యుద్ధారంభమునందు ప్యారిసునకు 17 మైళ్ల దూరమునకు వచ్చిన జర్మను సైన్యము తిప్పుకు 60 మైళ్ల దూరమునందున్నది. మిత్రమండలి పురోగమనము జర్మనులు ప్రతిఘటింప సమకట్టినపుడు వారు దోర్భర్తముతో ప్రతిఘటింప గలుగుచున్నారని గతించిన రెండు వారముల వ్యవధాంతము ప్రుపరచుచున్నది. బ్రిటిషు

సైన్యములు వశపరచు కొనిన ప్రభుత్వము గ్రామమును జర్కనలు తిరిగి స్వాధీనము చేసికొన గలిగిరి. బుద్దెకోరును బ్రిటిషు సైన్యములు వశముచేసికొన గలిగినవి. అగ్రాను - కాంబ్రయి రక్షకపంక్తి యందు 25 మైళ్ల ముఖమునందు బ్రిటిషు సైన్యములు పురోగమనము నుపక్రమించినవి. ఈ యుపక్రమణమునకు ఫలముగ కొందరు ఖైదీలు మిత్రమండలికి స్వాధీనమైరి. కోగ్రామమును తత్ప్రాంతమున గల యంత్రాలయమును మిత్రమండలి వశము చేసికొన గలిగినది. జర్కనలు ప్రతిసంఘర్షణము నిష్ఫలములై యపారమైన నష్టము గలిగినటులు యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. పరాను ముఖము నందును సర్వప్రాంతములందు జర్కనలు పరానుల కందకములను తిరిగి వశముచేసికొన గలిగిరి. పడమటిరంగమునందు ఏప్రిలు 9 నుండి మే 12 వరకును 49579 ఖైదీలను 444 ఫిరంగులను 386 కందకపు ఫిరంగులను 943 మరఫిరంగులను మరియు కొన్ని చెడినఫిరంగులను మిత్రమండలి స్వాధీనము చేసికొనినది. ఇది మహాత్కారముగాని స్వల్ప కార్యము గాదు. పడమటిరంగమునందు యుద్ధస్థితి మిత్రమండలి కనుకూలముగ నున్నను పురోగమనము కష్టసాధ్యముగ నున్నదని విదితమగుచున్నది.

జ ర్నలు చందతంతము

జర్మనీల యుద్ధతంత్ర మిదమిత్థమని నిర్ణయించుట సాధ్యము గాకున్నది. హిండ్సన్ తూర్పు రంగమునందు దండన తంత్రము నవలంబించుటకై ఖజమటిరంగమునందు రక్షకతంత్రము నవలంబించుచున్నాడను వదంతి గలదు. ఖజమటిరంగము నందలి రక్షకతంత్ర మైనను మిత్రమండలి యూహించినట్లులు జరుగుట లేదు. పూర్వమువలె దుర్గావళి సంతక్షణమునకు జర్మనులు పూనుకొనుట లేదు. వర్తను సంతక్షణమునందు పరాసు లవలంబించిన తంత్రమును నిపుడు జర్మను లవలంబించుచున్నారు. నిశాలముఖమునందు కేంద్రస్థానములైన రక్షకస్థానముల నేర్పరచి వానిరక్షణమునకై వైద్యములను వినియోగించు చున్నారు. ఈరక్షకస్థానములు సూచీముఖములవలె నుండి జర్మనులకు మిత్రమండలి పురోగమకము నాపుట సాధ్యమగుచున్నది. మిత్రమండలికగల యుద్ధద్రవ్యబల మీతంత్రము నవలంబించుట వలనను కొంతవరకు నిరుపయోగముగనున్నది. మిత్రమండలి ఆగ్నేయగోళములను కేంద్రీకృతము చేయుట ఈ తంత్రవలంబనమువలనను కొంతవఱ కసాధ్యమైనది. అర్రాసు-క్రాబ్రాయి పంక్తియే హిండ్సన్ రక్షకపంక్తియని జేయుచున్నది. దీనికి మించిన సురక్షితస్థానము లుండిన హిండ్సన్ జర్మను వైద్య నిహములను నిరుపయోగముగ భారప్రాసే యుండదు. రక్షణతంత్రమునందు హిండ్సన్ వైపుణ్యమును జూపుచున్నను బలము ప్రతిఘటన సామర్థ్యము మిత్రమండలి కధికముగ గలదని విశదమగుచున్నది. జర్మనులు క్రేటుబిటనుపై దండయాత్రను నడపుదురను వదంతియును గలదు. కాని ఈ విషయమును బాగుగ విమర్శించిన వారలకిది యసాధ్యమని విదితము గాగలదు. అంగ్లసౌకాబలమును మరపించి వైద్యమును జేరవేయుట దుర్లభము. ఒక వేళను చేరినను తిరిగి తప్పించుకొని స్వదేశమును జేరుట యసంభవము. ఇది శేవలముఖయస్వాంత్రుల కల్పనయని నమ్మవలయును. వెల్లెగ్రాడుపై దాడి వెడలు సూచనలును లేవని ప్రస్తుతస్థితి నవలోకించిన విదితమగుచున్నది. రుష్యానందు కర్మకారులును సాంఘికవాదులును యుద్ధనిర్వహణమునందు కృతనిష్ఠులు యుద్ధ యున్నట్లులు యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. రుష్యను లేకాభిప్రాయమును గలిగియున్న

పుడు జర్మనులకు విజయము దుర్లభము. సేనాధ్యక్షులు మంత్రులు యధానిర్వహణమునందు కృతనిశ్చయమును దెలిపిరి. మంత్రుల మత మెట్లున్నను కర్మకారులకు నిరంకుశాధికారాభిమానులకు సాహచర్యము దుర్లభము. ప్రజాస్వామ్యత్వమును నూతనముగ స్థాపించిన రుష్యా సామ్రాజ్యమునకును ప్రజా స్వామ్యత్వమును నిర్మూలము చేయ సమకట్టిన జర్మనీకిని సంధి కుదురుట దుర్లభము. కాని రుష్యాయందలి దుర్బలస్థితియును నస్థిరస్థితియును జర్మనుల విజయ యాత్రకును కుట్రలకును ననుకూలముగా నున్నది. అమెరికాదేశీయులు రుష్యాయందలి రైలుమార్గములను నిర్వహించుటకు బూనుకొనిన రుష్యాయందు దుర్బలము పోయి బలమేర్పడును.

సాంకాసంహార తంత్రము

జర్మనుల నౌకాసంహార తంత్రమువలన మిత్రమండలికి ముఖ్యముగ బ్రిటిషు ద్వీపముల కపారమైన నష్టము గలుగుచున్నది. గ్రేటుబ్రిటను నం దాహాపదాఘములధర లపారముగ పెరిగినవి. గనునాగమనములు దుర్లభంబు లగుచున్నవి. కాని బ్రిటిషు ద్వీపవాసుల కడుపుమాడ్చి చూరిని సంధికొడబరచుట దుస్సరమని యాంగ్లమంత్రిుల ప్రసంగములు స్థిరపరచుచున్నవి. జలాంతర్గాము లనేకములు సముద్రముల పాలైనవి. రాగల సంవత్సరమునం దింగ్లాండునందు స్వయం పోషణము నకు దగినపంటలు పండునని మంత్రి చెప్పియుం డెను. జర్మనులు నౌకాసంహారమునకు బూను కొని మూడు మాసములు గతించినవి. అనేక నౌకలు సముద్రము పాలైనను నౌకల గవంనా గమనములకు భంగము గలుగలేదు. అమెరికా యందును ఇంగ్లాండునందును క్రొత్తినౌకలను నిర్మించుటకై యపారమైన ప్రయత్నములు చేయ బడుచున్నవి. సర్ ఎడ్వర్డు కార్సను నౌకావిన్యాసమును జేయుటకును క్రొత్తనౌకలను గట్టుట కును మంచి ఏర్పాటులు చేయబడినవని తెలిపి యుండెను. ఈ యేర్పాటుల వలనను పోయిన నౌకలకు బదులు క్రొత్తనౌకలు నిర్మింపబడుటకు ఏలేర్పడును. బ్రిటిషుద్వీపవాసుల కడుపుకాళ్ళి విజయమును బడయుట సాధ్యము గాదు. జర్మను కోశాధ్యక్షుడు నేడు జర్మనుల యుద్ధాశయము లను తెలుపునని తంత్రీవార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఆ ప్రసంగభావములు వెల్లడియైనపుడు యుద్ధసిద్ధిని శత్రుపక్షము ననుసరించి నిర్ణయించుట కవకాశములు గలుగును.

సీరశాంతి - సత్పుగారి యువదేశము

స్వట్సుగారు దక్షిణాఫ్రికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు నాయకుడు. బోయరు యుద్ధమునందు ఆంగ్లేయులతో ప్రతిఘటించిన వీరుడు. వర్తమాన మహాసంగ్రామమునూ దాంగ్లపక్షమున జక్కను లతో బోరాడిన మహారథుడు. స్వట్సుగా రాంగ్లేయులకు మొదటను శత్రువుగను పేదప మిత్రుడు గాను నుండి గడించిన యనుభవమును బ్రతీఘ సామ్రాజ్యవాసులందరును గ్రహించుట శ్రేయస్కరము. “యుద్ధము స్త్రీపురుషుల ప్రవృత్తి యందు మార్పును గలిగించినది. పురాతనస్థితి మారినది. పందొమ్మిదవ శతాబ్దానుభవము దుఃఖమయముగ బరిణమించినది. యుద్ధమునందు ౮౦ లక్షల మంది మృతినొందిరి. ఇతరకంటెను హెచ్చుమంది వికలాంగులైరి. యుద్ధమువలన స్థిరశాంతిమును; అందభిమానము గలిగినది. ఈ యభిమానము ALUN & భమునకు మించిన బలమును గలిగియుం శిజాతికిని తన భవితవ్యతను నిర్ణయించు

కొనుటకు స్వతంత్ర ముండవలయును గాని మహా రాజ్యముల ప్రయోజనార్థమై నిర్మితమగుట యధ ర్థము." సినులు ప్రభువుబోధయును దివ్యముగ నున్నది. "ఇటీవల యూరపీయను హృదయము సంకుచితమైనది. మనకు మన దేశముల కట్ల నపారమైన దేశభక్తి గలదు. ఇతిరుల దేశముల పట్ల నేమియును లేదు. క్రైస్తవమతధర్మమునకు యుద్ధము జాతీయత్వము ప్రతికూలములని మత గురువులకు విన్నవించుచున్నాను." యుద్ధమువలన నింతవరకును రౌక్షణిత్వముంది చెప్పిపోయిరి. ఈ యపారమరణములకు గారణము కేవలము స్వార్థపరత్వము. పాశ్చాత్యరాజ్యములు బలాధార మునను జాత్యభిమానమును బూని పరదేశమున కుపక్రమించినవి. ఈ యభిమానమంతయును జర్మ నియందు మూర్తీభవించినది. జర్మని స్వీయలాభ మునకు లోకసంహారమునకు బూనుకొనినది. జర్మనుల యహంకారమే సంగ్రామమునకు మూలము. లక్షలకొలది ప్రజలు నశించినను జర్మనుల యహంకార మింకను ముతకమునను నొందలేదు. స్వల్పము గారు సినిమాభ్రమగారు సకలజాతులకు వారి భ వితవ్యతను నిర్ణయించుకొనుటకు స్వత్వముగలదిని బోధించిరి. ఇదియే స్వపరిపాలనధర్మమునకు కీల కము. ఈ ధర్మము ననుసరించియే మహానీయుడు బానర్జునుగారు "సుపరిపాలన మెప్పటికిని స్వపరి పాలనము గానేరదు" అని తెలిపియుండిరి. బానర్జునుగారి యుధారభావమును స్వల్పముగారు కొనియాడుటయం దేమియును వింతలేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క విషమదశయందు దక్షిణ ఆఫ్రికా వలన గలిగిన ప్రయోజనము సకల జను లకు దెలిసియున్నది. బలమువలన సాధ్యములు గాని పనులు చెలిమిని సాధ్యములగును. భరత ఖండము పట్లను బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు విశ్వాస మును మైత్రిని జూపినను భయరాజ్యములకు లాభము గలుగగలదు. రాజ్యాధికారులు సదభి మానభరితులై రాజ్యాంగములను సంస్కరించి దేశము నుద్ధరించుట ధర్మము, వివేకము.

(0)

ఈతముక్కుల రామలింగేశ్వరస్వామి రథము

ఈతముక్కుల గ్రామము శ్రీ వేంకటగిరి సంస్థానము నందు గలదు. ఈ గ్రామమునందు ప్రాచీనమైన శ్రీ రామలింగేశ్వరస్వామివారి ఆలయము గలదు. మహావరాహానికి స్వామికి కల్యాణోత్సవము జరుగును. కల్యాణోత్సవ సందర్భమునందు రథోత్సవము జరుగుట యాచారము. రామలింగేశ్వర స్వామివారికి రథోత్సవమునకై పెద్దరథ ముండెడిది. ఆ రథము ఇప్పుడు వీధినడుమను నిరుపయోగమై పడియున్నది. వై అంతస్తులలోని సామానములను కొందరు స్వయముగ నుపయోగించుకొనిరి. రథోత్సవ మాగిసతరువాతను కల్యాణోత్సవ ప్రభావమును తగ్గచున్నది. రథమును బాగుచేయుటకై రెండువేలచందాలు వేయబడినవి తెలియుచున్నది. ఈసామ్రాజ్య పెద్దకాపులు మునుపలు పనులచేసినవియును కాని రథమును మరమ్మత్తు చేయుటకై వినియోగపడలేదనియును తెలియుచున్నది. అందు కొత్తపల్లె ఆరెమ్మగారు 600 రూపాయల నిచ్చినవియును రథమును బాగుచేయించని యెడల తన ద్రవ్యమును తిరిగి ఇయ్యమని కోరుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. వైశ్యభిక్షామణులు పాతూరి ఆయ్యగారి కెట్టి గారు ఊర సుబ్బయ్యగారు రథమును బాగుచేయుటకై 500 రూపాయల కలప నిచ్చినట్లును కలప కాలవయొద్దన పడియున్న దనియును తెలియుచున్నది. రథమును బాగుచేయించుటకై స్వయంపాతుల రామయ్యపంతులుగారు సయితము ధన సహాయమును జేయుటకు వాగ్దానముచేసినట్లును తెలియుచున్నది. రామలింగేశ్వరస్వామివారి ధర్మకర్తలును ఈతముక్కుల రాజుపాలెము పడమరగ్రామ వాస్తవ్యులును నిదివరకు వసూలైన చందాలను వధమున గట్టుటకై వినియోగించుట ధర్మము. రథమును గట్టుట కారంభించిన భోటుపడిన ద్రవ్య మేదోవిధమున వసూలు గాగలదు. ఒకచేతు వసూలు చేయుట సాధ్యము గాకపోయినను దేవాదాయమునుండి యైనను వసూలు చేసి రథమును నిర్మించుట సాధ్యమగును. ధర్మకర్తలు గ్రామవాసులు ధర్మార్థముల చేరి చెడిపోవుచున్న రథమును బాగుచేయుటకై పాటుపడుట శ్రేయస్కరము.

ఇంగ్లాండు - హైదరాబాద్ ప్రతినిధులు.

భారతీయుల మహాదాళయంబులు బ్రిటిషు ప్రజలకు బోధపడినగాని రాజ్యాంగ సంస్కరణములు దుర్లభము లను భావము స్వత్ర తేలియున్నది. మార్క్సిమానమనందు కలకత్తా యందు గూడిన జాతీయమహాసభా స్థాపితోపసంఘమునం దింగ్లాండునందు రాజకీయాంధోళనమును జేయుటకై మెయిసెల లో భారతీయప్రతినిధు లింగ్లాండునకు బోవునట్లులు నిర్ణయం పబడినది. కాని సర్ విలియం వెడ్డెరుబరనుగారు ఇంగ్లాండునందలి సంగతి సందర్భములు వ్యక్తమగువరకును భారతీయ ప్రతినిధుల గమనము నాపుట సమంజసమని బానుగారికి తెలియజేసిరి. ఇంగ్లాండునందలి ప్రజలు యుద్ధోద్వేగమువలన భయభ్రాంతులై యున్నారు. వర్తమానకాలమునందు యుద్ధ మతిభయంకరముగ పర్యాప్తమగుననుటకు సూచనలుగలవు. ప్రజలు మితాహారనియమము నవలంబింపవలసిన యవసర మేర్పడినది. ఇంగ్లాండునకు గమనాగమనములును దుస్థరముగ నున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులందు ప్రతినిధుల గమనమును ప్రస్తుతము నిలుపుటధర్మముగ నున్నది. ప్రతినిధులు ప్రభుత్వ నాయకులు భిన్న రాష్ట్రములకు జెందినవారుగనునందుకు యవసరము. చిన్న పురరాష్ట్రమునుండి సి. సి. రామస్వామయ్యగారు శ్రీనివాసరాష్ట్రము గుర్రప్రతినిధులుగ నియమింపబడిరి. వీరిరువురును దేశాభిమానులు కార్యపరతంత్రులు. కాని ఆంధ్రదేశమునుండియును నొక ప్రతినిధిని బంపుట యుక్తము. ఆంధ్రుల యాశయములకు సంయతము తెలియజేయుటకై గూడ వినియోగించవచ్చును. ఆంధ్రప్రతినిధి తేరుకొంటున్న గౌరవమునకులోపముగలుగుచున్నది. గౌ. వి. వె. శర్మగారు ఆంధ్రదేశ పక్షముననుండిగూడను ప్రతినిధిగ బోవుటధర్మముగ నున్నది. జాతీయమహాసభా కార్యదర్శి శి. కార్యమును నిర్వహించుటకు ప్రయత్నించెదరు గాత!

భారతీయ నాటికలు.

కొన్ని దినముల క్రితము విజయనగరము మహారాజుగారు విశాఖపట్టణమున నొకవిందు చేసిరి. విందునకు యూరోపియను, ఇండియను స్త్రీలుగూడ హాజరైంపబడిరి. మహారాజుగారును, యూరోపియను స్త్రీలును కుర్చీలపై నాసినవైయుండి భారతీయ స్త్రీలును నేలపై గూర్చుండబెట్టిరి. ఇట్టి శేదమునకు కారణ మేమని ఆంధ్రవిశ్వకేటు పత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. మహారాజుగారు గూడ హైందవులేగదా ఇతర ధర్మములయందు హైందవస్త్రీ లెట్లు చూడబడినను హైందవ సంఘమునకు చేరినవారగు మహారాజుగారు మాత్ర మింతటనుండి యూరోపియను ఇండియను స్త్రీలను సమాన గౌరవమున చూతురు గాక యని విన్నవించెదము.

ముఖ్య సమాచారములు

మందు సామగ్రి సంఘాధ్యక్షులు సర్ తామనహాలంకు గారి సలహాతో శాస్త్రోక్తముగా రాగి పరిశ్రమను జేయుటకు తత్సంఘసభ్యులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

హిందూయిలో గత శనివారము, 12 యేండ్ల వయస్సు గల ముస్తాఫా హాజీ అను బాలునియొద్ద 42 గ్రాములకొక్కెనను లై సెస్సులేకుండ దొరకనందున ఇన్ స్పెక్టరు డ్రైవరుగారు వానిని పట్టుకొనిరి. అబ్దుర్రహీమనునతడు తనవద్ద జాగ్రత్తగనుచు మని యిచ్చెనని ముద్దాయి చెప్పెను. వానికి 10 దెబ్బలు కొట్టుటకు శిక్ష విధింపబడెను.

దేశీయమహాసభవారి ప్రతినిధులు ఈ నెలలో ఇంగ్లాండునకు వెళ్లరని తెలియుచున్నది. ఈ విషయమై సర్ విలియం వెడ్డెరుబరనుగారివద్దనుండి గౌరవనీయులగు బి. ఎన్. బానుగారికి "ముందేమి జరుగునో నివాసించవలెను" అని తంతి వచ్చినది. సర్ ఎన్. పి. సింహాగారు, తిరిగి యిక్కడకు వచ్చిన పిచ్చట వాకితో నాగోడింది ప్రతినిధులు నిర్ధారణ చేసెదరు.

కడనూరు, చీరకల్లల తాలూకాలో చాలత. యను గ్రామ మందు ఒక కంసారి బొలుకు చందబడి, పాలములో సెక హాటపడియుండెను. వాని హస్తముకట్టి నేనొకవోట పాలములో పడియుండెను. శరీరమంతయు రక్తప్రవాహములో మునిగియున్నది. దారినిపోవు వారు చూచి వాని బంధువులకు దెలిపిరి. వారిశాఖవాడి యొకడు చందెనని ఆరమాగింది వానిని పోలీసువారు చెరసాలలో నుంచిరి.

ఎర్నాడులో మన్న తియ్యబాలి వారికిని, చాకలి వాండ్రకును, బట్టి లతుకుటకుగూర్చి వివాదము వచ్చెను. చాకలివాండ్రు, తియ్యబాలిలో కొందరి బట్టి లతుకమని చెప్పిరి. దానిమీద ఆ రెండుజాతులకు వివాదముగలిగి తుదకు దొమ్మిలోనికి దిగినది. తుదకు ఆస్థులు అను గ్రామములో నుత్సవము జరుగుచుండ పెద్దకొమ్మి జరిగినది. తియ్యబాలి వారికి చాల గాయములు తగిలినవి. ప్రస్తుతము శేను జరుగుచున్నది.

కానూరులో సిఫార్సు ఎట్టేటు తపాలాకారే పోస్టుమాస్టరు పరమేశ్వర అయ్యగారు ప్రభుత్వమువారియొక్క సొమ్ము రు. 21000 లను దొంగిలించి, పోంబాయి పట్టణముమీదుగ మోహమేయూ బోవుటకు బొంబాయికి వెళ్లెను. పోస్టాఫీసు నూపరం బెంబేలు జే. హోమగారు గూడగూరున కరిగి లాకబుచేసి అతనితావు కనుగొని, అతనిని పట్టుకొని శేను జేసెను. ఈశేను కోయబుక్తూరులో విచారణ జరుగును.

తిరువనంతపురము నుండి యొకవిలేఖకును న్యాయ ఇండియా పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మహారాజావారి ఇరువదియవ జన్మదినము సమీపించుచున్నది. తత్సంబంధ మగు మత్సవముల విషయమై యాలోచనల జలుప సంస్థాన మందంతటను సభలు జరుగుచున్నవి. మహాకృత్యయం దొక సెకండుక్రేడు కళాశాల కాదనమున ప్రారంభోత్సవమును జలుప తిరువామ్మారురాష్ట్ర మధ్యభాగమువారున్నయిది.

గత బుధవారము సాయంకాలము 7 గంటలకు గాంధీ గారు బ్యాంకిపురమును చేరిరి. గంధీగారి రాక యదివరలో వెల్లడి చేయబడి యుండుటచే ప్రేమనయొద్ద కీ మహానీయుని సందర్శనార్థము 2 వేలమంది ప్రజలు వచ్చియుండిరి. మజ్రూహక్కు మున్నగువారలు వెక్కిరిండు వచ్చియుండిరి. గాంధీ గారు తైలు దిగుసరికి "గాంధీమహారాజోకి జెయి" అను శబ్దము మిమ్ము మట్టెను. చైతన్య హింది సభా కార్యదర్శియు, మజ్రూహక్కుగారును గాంధీగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల నొనర్చిరి. వజ్రముగురికి రోడ్లవైని మోకాలు ములుగుబురద యుండినను లక్ష్మ్యము సేతుక మహాత్ముని దర్శనార్థము ప్రజలు కుప్పతిప్పలుగ బోవుచుండిరి. గాంధీగారు మజ్రూహక్కుగారి మందిరమున బసచేసిరి. (ఆచార్యబహు పత్రిక.)

ఒకానొక దివానుబహదూరు యుద్ధరణమునకు వెయ్యి రూపాయల చందా నిచ్చియుండిరట. తమ బిరుదును మూలమున నిట్టియొకనక తప్పినదికాదని వీరొక స్నేహితునితో ననిరి. హిందూదేశము ఆంగ్లపరిపాలనమునుండి యనేకమగు లాభముల నందియున్నది. విశేషధనముతమగు నీదేశము యుద్ధమునకుగాను తన సర్వస్వము సొనగవలసినదని వీరే యొకానొక యుద్ధరణసభయందు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. తలపు లొకతీరునను, మాట లొకతీరునను ఉన్న యిట్టిమహానీయులు సభవారి యెడట నిజగతి వెల్లడించినందున సంత బాగుగ నుండును. ఆంగ్లేయుల కెట్టిభావము కలిగినను లక్షింపక అసి ధారాక్రమముగ సభ్యులును పలుకుటకు మనవార లెప్పుడు నేర్చుకొందురు? (ఆంధ్ర ఎవ్వకేటు)

విచిత్రమైన తాడి చెట్టు:— ఫరీద్ పూరు మండలములో ఒక తాడి చెట్టు ఉన్నదనియును నిలువుగ నిలిచివలెములను విప్పియున్న పృక్షులులకలె నుండును. సాయంకాల మగువరకు భూమి నంటునట్లు వంగును దానికొమ్మలు భూమిని తాకుచుండును. అది సాష్టాంగ మొనర్చుకట్టు లుండును. ఇట్లు ప్రతి దినమున జరుగుచున్నది. దీనిని పరీక్షించుటకు ప్రాధసరు జే. సి. బోసు గారు పరికరముల నొసంగి రెండు సార్లు పరిశోధనలను పంపిరి. లో నున్న శక్తుల చలనము గడియగడియకు మారుచుండుటచే నిట్లు జరుగుచున్నది. చాల బరువు గల ఈ వృక్షమును భూమి కంటునట్లు వంచుటకు గొప్ప శక్తి అవసరము అని పరీక్షచలన తేలికది. అహోరాత్రములంపుక్షులు ప్రతి నిమిషమునం దెట్లుచలించుచున్నదియు తెలుపునట్టి కలను పరంపరలు గ్రహింపబడినవి. చుట్టుప్రక్కల నున్న వానిలో నిట్టి మార్పును కలిగించు శక్తులనుగూడ కనుగొనిరి. మానవులను జంతువులు మున్నగు చరములకు వలె వృక్షదులగు నవరములకు గూడ చలనముగలదని బానుగారు చేసిన సిద్ధాంతము నీ దృశ్యము బలపరుచు చున్నది.

జర్మనీ తనమూల వైద్యమును విశేషముగ నుపయోగించుచున్నది. మిత్రమంపలివారి మూలవైద్యములో పోల్చిన జర్మనీ మూలవైద్యము చాల వీరస స్థితిలో నున్నది.

బిరోపామహాసంగ్రహము

బ్రిటిషువారు రోక్కుచు వశపరుచుకొనుట

జనరలు స్ట్రట్సుగారు సందర్శించుచున్న ముచ్చటించుట.

జర్మను సేనలు తిరుగ బడుట.

మల్లేకోట్ల పరిసరమున తీవ్రమగుపోరు
(రైటురు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

భావికాలమందు సంధివిషయమై

నిశ్చయించుట.

లండన్, మే 14 — ఈ ఘోర మహాసంగ్రామముచే సక్రమపద్ధతి చేపాడవలయునని పేరాశి యావన్ముది హృదయములందును ఆవహించినదిగా ప్రైము ప్రభువుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన విదేశసంఘసమితి వారి సభయందు జనరలు స్ట్రట్సుగారు నడిపిరి. ప్రాచీనపద్ధతు లెవ్వరు నిష్ప్రయోజనమున, కొజుకావించి. 19-వ శతాబ్దమునందు బడంబడికలు, రాజీనామాలు, నమ్మకములు సేతు నీటగలసినవి. వర్ణనాతీత మగు ఆకాశంకమును కారించినది. ఈ మహా సంగ్రామ మందు కలిగిన జనము మామనైనట్లు లెక్క చేసినది. ఇంతకంటె విధిక సంఖ్యాకులు వికలాంగులై యావన్ముది నిరుపయోగములైరి. ఈ యుద్ధమందు చనిపోయినట్టియు, వికలాంగులైనట్టియు, దుచ్చులునైనట్టియు ప్రజలసంఖ్య బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున దున్న పాశ్చాత్యుల సంఖ్యతో సమానముగ నున్నదని తెలియుచున్నది. ఇట్టి దారుణయుద్ధము మరల నెపుడైన తటస్థించినచో ప్రపంచమంతయు తారుమారుగును. ఇప్పుడే విషయమున శ్రద్ధ చేయుటకు ఆదనుపలిగినది. తేనిపోని యోచనలతో పనిలేదు. కాలాతీతము కా గూడదు. ఇప్పుడు యుద్ధము ను గురించి యోచించుటకు వినియోగించుట కాలములో 100 వ వంతు సంధివిషయమై యోచించుటకు వినియోగించినచో ఇట్టి ఉపద్రవముగు యుద్ధమునకు ఆవకాశము లేకపోయి యుండును. ఇట్టియుద్ధమే సంప్రాప్తము కావండియుండును. ప్రస్తుతయుద్ధమువలన ప్రతిపక్షాని మనము నందు సంధికోరకై గాఢమగు సంకల్పము కలిగినదని సేను చమ్ముచుంటిని. ఈ సంధికాంక్ష విజయోక్రమణికాంక్షలకంటె పెను గాఢతమముగ మరుజుల మనంబుల నంతురించుట చాల శ్రేష్ఠమైనదిగా కానించుచున్నది. అయినను మనుజుల మానంబులు సమూలముగ మారువరకును సంధిప్రయత్నముల విశ్వసించుట శ్రేయస్కరముకాదు. మనకు వలయునది సర్వ జనసమ్మత మైనట్టియు ఉధయపాక్షికులకు అనుకూలమైనట్టియు సంధిగాని బంధించుట మనంబుల పీడించుకొట్టియు నామమాత్రమైనట్టియు సంధి గాదు. ప్రతిదేశమువారును వారి భావి విధులను బాదుకొనుట కధికారము కలిగియుండవలెను. అంతియకాని బలాన్యులగు వారిని సంతోష పెట్టునిమిత్తము వారు చెప్పిన పనిని చేయునయ్యింపగూడదు. ఎవ్వరునుగాని ఇతరులను మీరిల్లుచేయకు. ఈ మాన్య మవలంబింపువని వ్యక్తీకరింపకూడదు. సంధి వలనకూర్చుటకు అంగ్ల ఆమెరికా దేశములు లల సంఘము సేవరును అధిప్తాయమును జనరలు స్ట్రట్సుగారు ఆహ్వానించి, ఈ సంఘమునందు ప్రాపంచికావధునము గల కార్యవిధులను నిర్వహించుచే పనిచేసినచో దివ్యులగు ఫలతములు లేకునని స్పష్టముగాను సూచించిరి. న్యాయముగ ప్రవర్తించు నొల్లని దేశమువారందరును సభర్తయుగ నకుచు, కొనునట్లు మనము నిర్బంధకముగ చేయవలె ననిరి.

జర్మనులు గమనించవలసిన విషయము.

యుద్ధము ముగియు లోపు గ ఈ ఘోరసంగ్రామమున తుట్టరవాదు లగు వారందరు నరించెద రని బక్కాప్తు ప్రభువుగారు నమ్మియుండిరి. జర్మనీలో ప్రభువులను ప్రజలను చేరుచేసి ప్రభువులను నాశనముచేసి, ప్రజలను కాపాడకున్న గాతీయసంఘోదేశము భంగమగును. జరిగినచో భావికాలమున ఇట్టిదనియు వాటిలదని స్పష్టముగాను నడిపిరి.

మరిబోధకులకు విజ్ఞప్తి.

ఇటీవల యూరప్ మహా అధిప్తాయములు సరికొత్తము లగుచున్నవి. వక్రమగతి సాంధ్యమగుచు, మనకు స్పష్టకీములు

విషయమున మూత్రము నిరంతరంబు సేవాపత్రిక మధికమైనదిగానివి దేశములపట్ల మన కెట్టి విశ్వాసములేదు. అన్ని తెగల క్రైస్తవ మతబోధకులును, అన్ని దేశములందును సమావేశమై యుద్ధము, జాతీయత యను రెండు విషయములు క్రైస్తవ మత దర్శములకు విరోధముగ నున్నవని ప్రజల మనంబుల నాటునట్లు తెల్లము జేయవలయునని హ్యూ సెసిలు ప్రభువు గారు నడిపిరి.

క్రొత్త నావికోద్యోగములు

లండన్, మే 14: — కామన్సుగుళలో నావికోద్యోగము లలో నీ క్రిందిమార్పులు జరిగినవని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు తెలియజేసిరి: — సర్ జాన్ జెల్లికో గారికి సోకాదశవర్గ నాయక పదవియు ఇచ్చడావలయునన్న వైసు అడ్మిరలు అలివరు గారికి బోర్డులో కెప్టెన్ సభ్య పదవియు నాకాదశవర్గ సహాయాధికారి పదవియు నీయబడెను. బర్మరు జలాంతర్గామ వివాకకళాఖలో నున్న రేర్ అడ్మిరల్ డేక్ గారు బోర్డులోనధిక సభ్యులుగనుండురు. వారికిగూడ నట్టి బిరుదమే ఈయబడును. ప్రస్తుతము నాల్గవ సముద్రప్రభువుగా నున్న రేర్ అడ్మిరలు హాల్స్ గారు మూడవసముద్ర ప్రభువుగా జేయబడుదురు. ఇదివరకు మూడవసముద్ర ప్రభువుగానున్న వైసు అడ్మిరలు ట్యూడరుగారు వైస్ నేవీమనకు ముఖ్యపై నాధికారిగ నియమింపబడుదురు. ప్రస్తుతము వస్తువులరాకపోకల జాదు శాఖకు వైస్ కెప్టెన్ జనరలుగానున్న సర్ ఎలిట్ గాడ్వినుగారు గూడ బోర్డులోనొక సభ్యులుగానుండురు.

సోకాదశమున మార్పులు.

లండన్, మే 15: — ప్రజల సభయందు సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు సోకాదశమున సేనస్థులడిన మార్పులకు కారణముల వివరించిరి. సోకాదశమున సురక్షితులయందే తమ కాలము నంతయు వినియోగపరచు నిమిత్తము సాధ్యమగునంతవరకు సోకాదశాధికారులను పరిపాలక కార్యముల నుండి తొలగించుట ప్రభువు యుద్దేశము. వైస్యమునకు ఆయుధ సామగ్రిని సప్లయచేయుట కొక శాఖ నేర్పరచిన తీరిని ప్రస్తుతపు మార్పులవలన సోకాదశముల కొక నూతనవర్గ మేర్పడినది. ఇందుమూలమున సోకాదశ బల మధికమగుచు సోకానిర్మాణమునకు దేశమున గల యాధారముల కృత్రిమరచి వాటినుండి సంపూర్ణమగు లాభమంది, వానిని ఒక అధికారి యాచూర్యము క్రింద నుండుట గూడ నుద్దేశింప బడెనది. ఈ యుద్ధోగము నకు సర్ ఎలిట్ పిడ్డిన్ గారు నియోగింపబడిరి. యుద్ధకార్యాల యమునకును, సోకాదశములు మున్నగుపారికిని సోకాపరకము లానిగాకలవస్తువుల సప్లయచేయు బాధ్యత వీరిదై యున్నది అందుచే నాయా డిపార్టుమెంటులలోని యుద్ధోగముల వీరి యాధీనమున నుంపబడుదురు. సోకానిర్మాణమునకే గాక, ఆ యుద్ధపరికర నిర్మాణమునకుగూడ గెడ్డినుగారు బాధ్యులుగాన సోకాదశోద్యోగులతో వీరికి విశేషపరిచయ ముండవలయును కనుక వీరు సోకాదశవర్గమున సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

వర్తకసోకానిర్మాణ పరిపాలనము.

లండన్, మే 15: — వర్తకసోకానిర్మాణమున కంగ్లలో లయ అధికారమునుండి తొలగించి సోకాదశమున కొరగదు రాయని రన్నిమనుగాను ప్రఖ్యం కార్నసుగారియు జవాబు చేప్పిరి. గెడ్డినుగారు కంగ్లలోలయతో కలిసి పనిచేయుదురు. గెడ్డినుగారికిమల కొన్నిముఖ్యమగు కార్యముల ప్రాప్తి చేకమున జయప్రథముగ నిర్వహించి యుండిరి. గనుక వీరిని తమ యుద్ధోగిగ దీనికొక బోధకమువారి, సుబాహులులై యున్నావురు.

ఫ్రాన్సు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండన్, మే 14 — పరాసువా రిటుల ప్రకటించుచున్నది — జర్మను లనేకమంది మాస్థలముల నాక్రమించు కొనుటకు అనేక ప్రదేశముల గాఢప్రయత్నములను చేసిరికాని మా ఫిరంగులకు పూర్ణాహుతియైరి శత్రువులకు విశేషనష్టము గలిగెను.

మిత్రమండలివారియొక్కయు శత్రువుల

యొక్కయు నష్టములు

లండన్, మే 11 — తమ స్వాధీనములోనే యున్న ప్రదేశములను బోగొట్టుకొన్నట్లును వాని తిరుగ స్వాధీన పరుచుకొన్నట్లు ప్రకటించెడు జర్మనుల అసత్యవార్తలను నూనించుచు రణ ముఖమందున్న విలేఖతో డిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు: — వీరు మన నష్టములను గురించి విశేషీకరించెడు పద్ధతులను బట్టి బేలగు జర్మనులు మిత్రమండలివారి వైస్యములలో సగభాగము యుద్ధమునకు పనికిరాదని నమ్ముచున్నాను. కాని తమ వైస్యములకు కలుగుచున్న దుర్గతిని మాత్రము జర్మనులు బాగుగ గ్రహింపకపోలేదు. ఏప్రిలు 27వ తేదీగల ఒక లేఖ ఒక ఉద్యోగస్థుని స్థలమున బట్టువడినది జానిలో నిట్లున్నది. అంగ్ల పరాసు సేనలకు ఆపారమగు నష్టములు కలుగుచున్నవని నులభిముగ తెలియుచున్నది. కాని మన పెద్ద జేద్యకాలా నిజస్థితిని శకటములు స్పష్టముగ తెలియజేయుచున్నవి. సంతతధారగ గుండ్రను వర్షించుచున్న బ్రిటిషువారి శత్రువుల బాల్కాముఖమున నిక నెంతవరకు శత్రువులు తమ బలములతో నిగ్రహించగలరో అనువిషయమునరయటి చాలము ఖర్చు విషయముగ నున్నది. రణ ముఖముననున్న నొక పటాటమునకుతగాత్రులైన జర్మనుల వైనికులు షాచ్చుగనురిడిరి. వీరిని రణరంగమున కేగి పోయడిని అడ్డుపించగ వీరు తిరుగబోతు చేసిరి. వీరిగతి ఏమయినదో నాకింతవరకు తెలియలేదు. శత్రువుల వైనికులుపూర్వమునలే ప్రార్థనాలయగారు. మోడీర పటాలములోని వారిలో సగమువంతుబాలురే. వైస్యములో చేరుటకు విడుదలజేసిన కారా గృహవాసులు గూడ పోయచున్నట్లును వారు పట్టుబడినదియు ఇటీవల వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

ప్రసోన్సియొకొరకు యుద్ధము జేయుట.

లండన్, మే 11: — బ్రిటిషురంగమందున్న ప్యానిసో జర్మనుపత్రిక ప్రత్యేకవిలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: — నిన్నటిరోజున నేను ప్రేస్సోయియట్టు ప్రకటించురిడి విషయముపూరితములగు యుద్ధప్రతియొద్దమునజూచితిని. ఈయుద్ధములు కొంచెము కాలముజరిగినను చాలభయంకరముగ నుండెను. ఈయుద్ధములు స్థానికయుద్ధములుకాని కుప్పలుకుప్పలుగ పెట్టులపరిసినవి. ఈయుద్ధములు ఉపాఖ్యానముగ జెప్పబడినను ఎడ తెగకుండు అహోరాత్రములు రెండుగ్రామముల చుట్టును జరిగినవి. చేలిగోళములును తుపాకులును ఎట్టినసరమో ముఖపట్టుగుడ సంతయవనరమే. ప్రెస్సోలకు పడమరగ నున్న ఏటవాలు ప్రదేశములనున్న పటాలములన్నియు ముఖపట్టుములను ధరించి పోరి పోతమగుచుండుట అర్ధరాత్రియందు నెన్నలలో గోచరమగును. విషవాయువులు నల్లగ వ్యాపించుటచే వెన్నెలకాంతి వింతయాపుగ మారినది. దృఢముద్ధము అతి దారుణముగ జరిగినది. ఆయుధములు నెలవైచి యోధులొందొరుల కంతములను విగబట్టి ముఖపట్టుములను చీల్చి ప్రయత్నించిరి. ఈయుద్ధమందు కొద్దిచందపట్టుబడిరి. తుతలు మిక్కిలి తక్కువ.

మిత్రమండలివారిచే పట్టుబడిన శత్రు సైనికులు.

లండన్, మే 15: — అంగ్లేయులను పరాసువారును గలసి, ఏప్రిల్ 9 వ తేదిని ఆవస్కందనము (పారంభమైనది, మొదలు ఈ మే నెల 19 వ తేదీవరకును 49,579 గురు శత్రువులను పట్టుకొనిరి. అంగ్ల 976 గురు ఉద్యోగియులు, 447 ఫిరంగులును 396, కందముల ఫిరంగులను, 934 మరఫిరంగులును గూడ వీరిశే మయ్యెను. ఇంక ననేకములను ఫిరంగులును మరఫిరంగులను ధ్వంసము చేయబడినవి.

విచిత్రమగు మట్టి.

లండన్, మే 11: — వర్షమానమందు జూలిజాని లోగల బెట్టిను ఇదివరకెప్పుడును వాడుచేయలేదు. రలుపులు, గవాక్షములు ఫిరంగుల దెబ్బలచే కదలిక వ్వని డోదము, ఇటు మున్నగు ప్రదేశములందు విసగడినది.

అంతర్గ్రాములు - వర్తకనాకలు

ప్రార్థన, మే 15:— ఖిలవరి మాసములో అంతర్గ్రాములచే ముగియబడిన పరాసువారి వర్తకనాకలు 4. అంతర్గ్రాముల బారినుండి పారిపోయిన వర్తకనాక 1. మార్చి నెలలో చెందు నాకలు అంతర్గ్రాముల బారినుండి తప్పించుకొని పారిపోయినవి. 5 నాకలు అంతర్గ్రాములచే ముగియబడినవి. ఏప్రిల్ మాసమున 6 నాకలు అంతర్గ్రాములనుండి తప్పించుకొని పోయినవి. 8 నాకలు సముద్రముపై పోయినవి. ఏప్రిల్ మాసములో పరాసువారి కావలి నాకలును అంతర్గ్రాములను 12 మారులు తలపడినవి. 13 పర్యాయములు పరాసువారి సముద్ర విమానములను అంతర్గ్రాములను పోలినవి. 16 మారులు పరాసువారి సాయుధవర్తక నాకలును అంతర్గ్రాములను పోగు సలిపినవి. కడపట చెప్పిన వర్ణియ అంతర్గ్రాముల బారినుండి నిరపాయముగ పారి పోయినవి.

బ్రిటిషువారి ప్రవేశమును.

శత్రువు బాధపడ్డారు. లండను, మే 15:— బ్రిటిషువారు బలవంతముగా ర్యాలినిక ప్రవేశించినారు. ఇంక బుల్లికోట్లలో మరొకంత కాలుమరకును భయంకర సంఘాతము జరుగగలదు. ఈ ప్రాంతములై స్వయంబ్రీ భాగమున కిరంగియుద్ధము మరియొక నడక ముగుచున్నది. అని డెల్లి నుండి ప్రకటింపబడినది.

బ్రిటిషువారి క్రొత్త అవస్థలందుము.

లండను, మే 14:— ప్రధానకార్యాలయ మందున్న రూ టరు విలేజుకుడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— 11, 12 తేదీలను జరిగిన యుద్ధమును బట్టికాడ ప్రాముఖ్యతతోనూడ కొన్ని జ యములు, యుద్ధములో సమీక్షనమైన లాభములు సమకూడి నట్లు స్పష్టమగుచున్నవి. రోట్నర్డ్లను రసాయన కార్మిక శాలపై తీవ్రముగ తలపడి మేమిచటనుండి ముఖ్యముగ యుద్ధము జేయుచుంటిమని శత్రువులకు తెలియకుండ వారిని కలవర పడజేసితిమి. మాజేమానికు లునెటులు తమ విమాన శాలల కేగుచు జరుగుచున్న యుద్ధమును గురించి క్రిందికి చాలక్రిందుగ తిరుగుచు శత్రువులపై తమవర్తనను ముందుకు సామానురంతన ప్రయోగించిరి. బుల్లికోట్లలో పలన, చుట్టుప్రక్కలను మాకంత ను అనుకూలముగ జరుగుచున్నది ఈ గ్రామమునకు వైరతి మూలమన్న కడకమును 120 గజముల సూరము వరకును శత్రువులు తమస్వాధీనముగా నుచుకొనిరి. వారి నన్నిటిని మేము ముట్టడించితిమి. మాసేలలో కొంతమంది చిన్నచిన్న తెగలుగ గ్రామ మంతటను సంచరించిరి. వీరిలో నష్టము చాలతక్కువ. కిదిల ప్రదేశములందున్న శత్రువుల మరణిం గుల స్థానములలోనివారిని మావైరికు లిపుకుతరుచుచున్నాడు. బుల్లికోట్ల, రోట్నర్డ్ల గ్రామములవద్ద సమకూడిన లాభములు.

ప్రధాన కార్యాలయ మందున్న ఇతరవిలేజుకులు ఇట్లు నడుపుచున్నాడు:— బుల్లికోట్లవద్ద శత్రువులపైని గుండ్లను కాల్చి వారిని పారజోడితిమి. రోట్నర్డ్లను చుట్టును పరిసర గతుక స్థానమునుండిన శత్రువులను తరిమితిమి కాంత్రె, అగ్రాను రస్తా దగ్గర ఆర్మీ కస్టాన మను శేర బరగు జర్మను దుర్గమును ఆవలిలగ స్వాధీనపరచుకొంటిమి శనివారమునాడు రాత్రి 3-20 గంటలకు జర్మనులు బుల్లి కోట్లను మరల తమ వశము జేసుకొనటకు ప్రయత్ని ములు సలిపిరి. కాని వారి ప్రయత్నము లన్నిటిని మేము క్షిరం గులను గాల్చి భగ్నము జేసితిమి. వారిలో 12 మంది మాత్రమే గుండ్లను విసిరిన భావనంతటి చేరువకువచ్చిరి. వీరిలో 9 గురు చచ్చుచులైరి. ముగ్గురు బండిలుగ జేయబడిరి గాని వీరుగూడ శత్రుగాతులగుటచే గాయములవలన చనిపోయిరి. ఇంకొక గంట అయిన పిదప క్రొత్తగ శత్రువులు మరల తలపడిరి. ఈమారుగూడ శత్రువులను విఫలమనోరథులుగ జేసితిమి. 20 మం ది మాత్రము ముందుకు రాగలిగిరి. వారందరూ చచ్చులైరి. ఒకవమాత్రముపట్టుబడిన. పలువిధములగు యుద్ధములగుంచి తగునట్లు వర్ణించుటకు వీలుపడవున్నది. మొత్తమువీరిద మేము జయవిజయ మయితిమి చెప్పదగును. రహస్యము జేయి మందిని పట్టుకొంటిమి. రెండుగ్రామములను చాలవరకు వశ పరుచుకొంటిమి. అనేక కంకములుగూడ మా స్వాధీనమైనవి. నరంగంగుండు చాలవరకు యుద్ధసామ్రాజ్య కొల్లగొంటిమి. కందకధిరంగులు, మరధిరంగులు ఎన్నియో మా ఆధీన నయి నవి. చాలమంది శత్రువులను యుద్ధమునకు పనికిరాకుండ జేసి తిమి. ఇట్టి దుర్దయధుగూడ జర్మనులధిరంగులు విచ్చిత్రముగ విచ్ఛిన్నమగుచున్నవి.

రోట్నర్డ్ బ్రిటిషువారి స్వాధీనమగుట.

లండను, మే 15:— బ్రిటిషువారి ప్రకటించుచున్నాడు:— నేను కూడ స్వాధీని కుత్తరముఖముగ ముందుకు పోగలిగితిమి. కడు పట్టుదలతో శత్రువులు ఘోరయుద్ధము జేసి ఒక మాసమునుండి కాపాడుకొనుచున్న రోట్నర్డ్ల మా స్వాధీనము జేసికొంటిమి. గావెల్లి కుత్తరముఖ ముగ కొంచెము ముందుచేతిమి. శత్రువుల విమానముల నేల గూల్చితిమి. ఆదివారము నాడు ఇంకొక రెంటిని క్రిందికి పార జోలితిమి. మా విమానములు చూడు కనిపించుటలేదు.

భయంకరమైన శత్రువులపోరు.

లండను, మే 15:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచు న్నారు:— బ్రెయిక్-లానాయి, సెన్సెలపైని జర్మనులు క్షిరం గులను గాల్చిరి. శత్రువుల శత్రుత్వములను ప్రత్యుత్తరముగ మాశత్రుత్వములు భయంకరముగ అగ్నిర్వమును గురించి నవి. బేర్-అ-బాతు, మాంటు మాంటుకు తూర్పుభాగమందు చిత్రముగ క్షిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. 7 శత్రువిమానముల నేల కూల్చితిమి. మాగుండ్ల పటాలములు జర్మనుల పంక్తుల టెనుక రిక్తీ టన్నుల పైలులను వెదజల్లినవి.

గూఢచారుల శాసనము.

వాషింగ్టన్, మే 15:— సెనేటు సభవారిచే గూఢ చారుల శాసనము అంగీకరింపబడినది. 77 గురుదానికి అనుకూలముగను ఆరుగురువ్యతిరేకముగను అభిప్రాయ మిచ్చిరి. అందు పత్రికా పరిశీలనమును మధ్యవర్తిత్వమును వదలబడెను. అవిషయములు ప్రత్యేకముగా నాలి-వింపబడును. సెనేట్ డెంటు విల్లును గూడ వైస్యములను పెద్దయుద్ధమునకు తగునట్లుగా సిద్ధముజేయుట కొక వైస్యశాసనమున కధికారమొసగిరి. అధికముగ గావల సిన 183,000 వైస్యములను అప్పుడే సిద్ధముజేయబడిరి. క్రొత్త పటాలముల సేవరులు నిన్నటినుండి ప్రారంభింప బడెను.

శత్రువులు వర్తమానములగుట.

లండను, మే 15:— బ్రిటిషువారి వైస్యకుట్టు తెలుపు చున్నాడు. ఏకాగ్రీయ మూలగ చిన్న చిన్న కావలిసేనల యుద్ధములు శత్రువులలో జరిగాను. బుల్లికోట్ల, హిందెబర్గ్ పంజుల సమీపమున స్థలములను కొన్నిటిని శత్రువులు గట్టిగా ముట్టడించి రెండు ప్రతి యుద్ధముల జేసిరి. హిందెబర్గ్ పశ్చి మీద వారు చేసిన ప్రయత్నములన్నియు వ్యఫలయ్యెను. బుల్లికోట్లవద్ద గూడ ఘోర యుద్ధము కొంతసేపు జరిగిన పిమ్మట వారిని తరిమిజేసితిమి. ఈ యుద్ధములో భాయ్య మూలందు మా కావలి సేనకు శత్రువులు కొంతమారుమరకు తిరిమిరి. ట్రానుసుకు వాయవ్యమున నొకచోట మా క్షిరంగిదళ మొక ప్రతియుద్ధము నాపిచేసెను. ఈ ప్రయత్న మేము విజయ వంతముగ నొకదండ యాత్రను జేసితిమి.

పరాసుపైనికో ద్యోగములలో మార్పులు.

ప్రార్థన, మే 15:— జనరలుస్వాటిస్ గారు ముఖ్య వైస్యధికారిగను, జనరలు సెబిగ్ గా కొకచిన్న పటాలమున కధికారిగను, జనరలు ఫాస్ గారు ముఖ్యవైస్కో ద్యోగియును గను నియమింపబడిరి.

కొలదిపాటి శత్రువిజయము.

లండను, మే 15:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచు న్నారు. బ్రెయిన్ వెయిస్ వాయవ్య భాగముననున్న చెయిన్సుబియెస్ ప్రదేశములో భయంకరమైన ముట్టడినలిగిన పిమ్మట నిన్నటిగాని జర్మనులు లెక్కలేన. చెల్లెగ్నె పర్వత పంక్తిపై పునరుండు వికార చక్షాంకమున సెరిగిరి. మామం త్రునాకులువారి నాకుల పాటించినవి. నైలానునకు వైయుతి నొక్కచోట మాత్రము శత్రువులు మా ప్రదేశముగా నిలువగలిగిరి.

జర్మనీ

సముద్రమందు ఘోరభయము.

కొనెక్ హాగ్, మే 15:— తటస్థదేశములు తమ శత్రువునుండి నాకలను సముద్రములమీద పయనము పోనీయ కుండ స్వస్థలములలోనే యుంచునట్లు మనము వారయడల క తవభావముతో మెలగవలయును. వారి నాకలను విస్తారముగ ముంచవలయు నని నర్మనిలోనున్న విస్వాధితులగూడ ప్రేరే పించుచున్నట్లు 'వైస్కో' వాస్తాపత్రికయందు హెక్ నెయి వండితుడు ప్రకటించెను. ఇంతవరకు తటస్థ దేశముల నొకా నిబ్బంది విస్తారముగ కాపాడితిమి. వానిని నామమాపములు శత్రుండక జేసినచో వ్యప్త మందుకూడ తటస్థ దేశములు మనము ముట్టడిచేయుచున్న సముద్రసాంతములకు రాసాహసించగని యు పయనమగుటకు భీతియందుచున్నది. న్యూజీదేశమును స్పందిద్యోగికులు భూనియచున్నాడు.

ఛాన్సెల్లరుగారు మరలుట.

అమెర్సిడెం, మే 14:— హెల్ బెన్సిక్ హార్వెస్టు గారు ఆస్ట్రీయా చక్రవర్తి చక్రవర్తిల తోడను, విశేషాంగ మంత్రి క్లెర్సిగారి తోడను గలసి భోజనము చేసి పిమ్మట బెల్లినుజేరిరి. అచ్చట సభ మరల జరుగును.

టర్కి

మెసపొటామియాలో యుద్ధము.

లండను, మే 14:— రుస్సావాయువాస్త్ర లిటుల దెల్పు చున్నవి. ఎర్జింగ నునకు దక్షిణమున కెల్లర్గు, అమెయిక్ బేగ్ లకు మధ్య ప్రదేశములలో ప్రతియుద్ధ మెనర్సి నిన్నటి దినము కట్టలు ఆక్రమించుకొనిన స్థలమునుండి వారిని తరిమి జేసితిమి. దయాలనదివద్ద నికను యుద్ధము జరుగుచున్నది.

బాల్కను

సెర్బియా రంగము.

లండను, మే 15:— సెర్బియను లిటుల ప్రచురించు చున్నారు. సెర్బియాను రణరంగమునందంతటను గొప్ప సంచ లనము గలుగుచున్నది. మేము జోట్రో పోష్ట్రదేశమున మరల ముందుకు పోతిమి. అచట భయంకరమైన ప్రతియుద్ధ మున శత్రువులను తరిమివైచితిమి.

అమెరికా

తయారగుచున్న ఉద్యోగములు.

న్యూయార్కు, మే 15:— ఉద్యోగములను తయారు చేయు కిరీములందు ఇదివరక ప్రతి 1,000 మందిచేరి. ప్లాట్సు బర్లలోకూడ రెవేల మందికి ఒక కిరీము సేర్వకులుటకు న్యూ యార్కులో అహోపద్ధా మలను బాగ్రత్త పెట్టుచున్నాడు.

మరణము.

న్యూయార్కు, మే 15:— అమెరికా సంయుక్తపర గణాల ప్రతినిధిగ వెనుక ప్రెట్టుడినునకు పోయియుండిన జె. హెచ్. మెయెటిగా రాకస్యికముగ మరణించిరి.

హాలండు

హాలండువారి నాకలను ముంచుట.

అమ్స్టరుడాం, మే 25:— ఖిలవరి మాసాంత్యయన పాక్యానుదగ్గర హాలండువారి 7 భాస్యపు నాకలను యూ రిక అంతర్గ్రామ ముంచెనని వాని బారినుండి పారిపోయిన నాకల లానివారు తెలిపిరి. తటస్థదేశములుగాని శత్రువులుగాని అంతర్గ్రామిని విక్షించినచో తక్షణము జర్మనులు అంతర్గ్రామికి క్రొత్తసంఖ్యను జేసెదరు.

హైందవవాస్తా పత్రికావిభాగము బాగాదును దర్శిం చుట:— పంజాబు, బెంగాలు రాష్ట్రములలో దేశభాషాపత్రి కల ప్రతినిధులుగ హాలవీమాబూబు ఆలము హేమేంద్రప్రసా దు ఘోషగార్లు మున్నగువారు మెసపొటోమియాకు పోయి యిప్పుడే హిందూదేశమునకు తిరిగివచ్చిరి. హిందూదేశపు కార్య దర్శిగారు నూదించుటచే మెసపొటోమియాలో వైసికవర్గ లను విఫలముగా ఆపుటకును ఇతర విషయములను గ్రహిం చుటకును అచటివైసికాధికారులు చాలసాహాయముజేసి గౌర వించిరి. వారిరువురును బాగాదుపట్టణమునకును ప్రతినిధుల లో పోయియుండిరి. అచట సొక హోటెలులో బసచేసిరి. బ్రిటిషువారి పట్టణమును వశపరుచుకొని చాలకొలది కాలమే యైనను వా రాదట సభకము గూర్చిని నెలకొల్పి కాపాడు చుండుటకు వీరు ప్రత్యక్షముగ జూచిరి. పత్రికాసంస్థములో నున్న 8 గురులోను 4 గురు హైందవులు వీరు జనరలు మాడు గారిలో నుత్సాహకరమైన సంభాషణను సలిపిరి. వీరిలో నొకరగు మెంబాయి గుజరాతిపత్రికా ప్రతినిధియూ జూన్ అనునతడు అమరావర్తి-అనాగోగ్యముగ నుండుటచే ఆతనికిస్వ్య స్థతకుగు వరకును వైద్యశాలలో నుంచిరి. మిగిలిన 7 గురుబా ధ్దానున కరిగిరి. అచట నొక వారముండిరి. యుద్ధరంగమున జరుగుచున్న సమరమును ప్రత్యక్షముగ జూచుటకుగూడ శే ర్యాలులు సరికెను. వీరిలో వైదుగురు అసోసిపేటెడు ప్రస్తు ఆఫ్ ఇండియా ప్రతినిధి ఎవరెస్ట్ డిగ్రీగారును, కలకత్తాలోని ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తికా సంపాదకుడు స్వామం బ్రూకు గారును మదరాసు మెయిలు పత్రికాసంపాదకుడు వెల్చిగారు, వైసిక పత్రికా విలేజుకుడు తాన్ లేగారును, హిందూయి దేశభాషా పత్రికల ప్రతినిధి జ్యోషిగారును యుద్ధరంగమున కరిగి మెస పొటోమియాలో ప్రస్తుతము ఫీలిగతులు అన్ని విధముల చాల తృప్తికరముగ నున్నవని అటసుండ్రి హిందూదేశము కల్పింప వీరిద్దరును నుడిచిరి.

విద్యార్థులు - బహిరంగసభలు

పట్టపర్తియందు నెగ్గనివిద్యార్థులు రాజకీయసభలకు వెళ్లకూడదని మొన్న మొన్నను ప్రభుత్వమువారు జారీచేసిన యుత్తరువునుగురించి తమమనస్థితులను తెలియజేయుచు సభవారు తీర్మానించిరి.

చిర్రాపూరి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. శాస్త్రిగారు ఆంధ్రబీటు చింతామణిగారి సోదరులు. ప్రభుత్వమువారు యుత్తరువును ఎందు కుద్దే యిచ్చి జారీచేసిరో తెలియటలేదని ప్రతిపాదకులు తెలిపిరి. తీర్మానమునందంతర్గతమైనభావము విస్ఫుల్యముగలేదు. సభలకు విద్యార్థులను రానియ్యక పోయినను అక్కడ జరుగు సంగతులను వాటి ప్రతికలుండు చదువుకొని తెలిసికొనవచ్చును. అట్టి స్థితియందు ప్రభుత్వమువారు యుత్తరువులని ప్రయోజనము బోధపడుటలేదు. శ్రీమతి ఆనీబీజంట: సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగార్లు బోధలవలన విద్యార్థులు పాడైపోవుచున్నారని ప్రభుత్వమువారు భ్రమపడి, దానిని జారీచేసి యుండవచ్చును. ఆంగ్లదేశమునందు విద్యార్థులు రాజకీయ వ్యవహారములందు ప్రమేయము కలిగింపకొనుట కభ్యంతరములేదు. అక్కడివారు ధారాళముగ సభలకు వెళ్లవచ్చును. ప్రకృతము ప్రభుత్వమువారు జారీచేసిన యుత్తరువువలన దేశమునకు లాభము కలుగుటకు బదులు అనర్థమే కలుగును. ప్రజలు రాజభక్తివరాయణులై యున్నప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువును జారీచేయుటకు కారణమును కనిపింపటలేదు. విద్యార్థులు అధ్యయనము సమాప్తి చేసికొని ప్రజాజీవనరంగమునందు ప్రవేశించు దగిన స్థితియందు రాజ్యాంగస్థితిగతులు వారికి తెలియకుండచేయు జూరుట కేవల మన మంజనముగ నున్నది. ఉదారభావసమన్వితులగు పెంట్లండు ప్రభువు తమి యుద్వోగమును చాలించుకొని స్వదేశమునకు వెళ్ళును సమయమునందట్లు చేయుట సమంజసముగలేదు. ప్రజాపరతంత్రులని పేరుపొందిన పెంట్లండుప్రభువు వెల్లిపోవుచు, వెల్లిపోవుచు ప్రజాప్రతికూలముగ చేసిన పనిగీయని దానిని భావింపకతీరదు.

శ్రీ. రామదాసుగారు తీర్మానమును పలకరించిరి. తీర్మానమును సభ్యులమోదించిరి.

ఇతర తీర్మానములు

మండలమునకు సంబంధించిన రోడ్లు, జలాధారములు మున్నగు విషయముల గురించియు తీర్మానములు జరిగినవి- మొత్తముమీద 25 తీర్మానములవరకు, సభయందు చర్చి తములు-

ముగింపు

సభాధ్యక్షులు తమ యంతోపాదనమునందొట్టుచెప్పిరి:- విద్యనుగురించి రెండు మూడు మాటలు చెప్పవలసి యున్నవి- మనకోరికలకు అధారభూతము విద్య- పాశ్చాత్య సంపర్కము వలననో మరి యే కారణమువలననో మనకు ప్రసాదించినవిద్య చాలదనుభావము మనయందొందినది- చేయు సంవత్సరములలో సెంత యభివృద్ధి పొందగలమో పది సంవత్సరములనండి, మన దేశమంత యభివృద్ధిపొందినది- సామరజనము అభివృద్ధి పొందలేదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు- వారు విద్య చెప్పించవలయును, మనము నేర్చుకొనవలయును, మనకు ధనము లేదు- దేశమునందలి విద్యావిధానమునందు చాల లోపము బున్నది- క్రింది తరగతులందు కంటే పెద్ద తరగతులందు విద్యార్థులసంఖ్య తగ్గిపోవుట విద్యావిధానము నందలి లోపములలో ప్రథమలోపము- స్వభావలందు విద్య నేర్పినయెడల మన కింతకంటే విద్య వచ్చియుండును. ప్రతివారును పట్టి పరీక్షలకు చదువజాలరు. ప్రకృతపు పాఠశాలలం దెంతసేపు వాచక పుస్తకములు (Text Books) చెప్పటతప్ప వ్యాపార వ్యవసాయ విద్యలు చెప్పటలేదు. విద్యారంభమునందీయు నిట్టి విద్యలు చెప్పవలసియుండును. ఎవరికేవిద్యయందభిరుచి యుండునో వారి కావిద్యను నేర్పవలయును.

స్థానిక పాలనమునందును స్వపరిపాలనము నందును మనకు పాలకులు ప్రమేయము కల్పించనియెడల మనకు పాలనాశక్తి యెప్పుడు వచ్చును. మన కధికార మియ్యనిది మన మందుకు తగమని చెప్పట బాగుండలేదు. భగవంతునియందు మన కట్టి భక్తి విశ్వాసము బున్నవో మన చక్రవర్తియందును అట్టి పూజ్యభావమే మనకు కలదు. వారి యవలంబనము క్రిందనే మనము వృద్ధినికొని రావలయునని కోరుచున్నాము. మన కెన్ని యుపకారములు చేసినను, మనలసెంత దయతో పాలించినను మనకు స్వపరిపాల

నము ప్రసాదించి, పాలనావిధానమును నేర్పవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాము ప్రభువునందు సగౌరవముచే దీనిని మనము కోరుటలేదు తిరస్కారముచేతకాదు, మన కోరిక విషయపూర్వకముగ నున్నది. దేశమునందలి ప్రభుత్వోద్యోగులు మనవారైనయెడల ప్రభుత్వపు వ్యయము తగ్గునని మన యుద్దేశము.

విద్యార్థులు సభలకు పోకూడదని ప్రభుత్వమువారు జాసిందిరి. మనము రాజభక్తిని గమపరచుచు తీర్మానించినప్పుడు, విద్యార్థులు లేనియెడల వారు ప్రభుభక్తి పరాయణులగుటయెట్లు? సభలయందు జరుగు రాజభక్తి తీర్మానములను విద్యార్థులు వివరముగా? ఎక్కడె యుపన్యాసము జరిగినను వారు వెళ్లకూడదని యుత్తరువుచేయుట బాగుండలేదు.

అంతటితో రాజకీయసభా కార్యము సాంతముగ ముగిసినది.

సభా వ్యయముక్రింద దక్షిణయిండియా పారిశ్రామిక కమిషనరు 200 రూపములను ప్రసాదించిరి.

ముందు సంవత్సరము మండలసభ అసకాపల్లి యందు గూడును.

(౧) మదరాసు కార్పొరేషను

జనరలు మీటింగు

మలానిగారి యధ్యక్షతక్రింద నిన్నటిదినమున నొకసభ జరిగెను. సభయందు గౌ. గార్డెను ప్రేజరుగారు కమిషనరుగ ప్రతిష్ఠింపబడిరి. అనంతరమున కమిషనరు నూచించిన ముకి నీటి కాలువలకు సంబంధించిన నిబంధన లొక సంవత్సరము వరకు నమలులోనుండ నంగీకరింపబడెను. రివెన్యూ ఆఫీసుకు విజయరాఘవాచారియగు గారు తమ శీతమును వృద్ధిచేయవలసినదని కోరిన దరఖాస్తు చర్చింపబడెను.

వెనుక రాఘవయ్యగారి విషయమునగూడ నిట్టి దరఖాస్తు వచ్చినది. ఇంత పెద్దజీతముగల యుద్వోగి మా కనన సరము. స్వల్పజీతముగల యుద్వోగిని మా కొనగవలసినదని యపుడు కార్పొరేషనువారు దొరతనమువారికి విన్నవించుకొని యుండిరి; అని చెప్పవచ్చు దొరస్వామిమొదలియగు గారు తమ యసమృద్ధిని దెలిపిరి. వారాయణస్వామిశ్రేష్ఠిగారుగూడ యసమృద్ధిని దెలిపిరి; ఇంతకాలమునుండి కార్పొరేషనువారి యాదాయముల గాపాడిన విజయరాఘవాచారియగు గారి దరఖాస్తును మన్నింపకుండుట అన్యాయమని అధ్యక్షులగు మలాని గారుచిరి. కార్పొరేషనుకు రివిన్యూయుద్వోగియే చాల ముఖ్యమైన యుద్వోగియై యున్నాడు గాబట్టి అచారియగు గారి దరఖాస్తును త్రోసిపుచ్చునూడదని నచేతనుగారు వాదించిరి.

విజయరాఘవాచారియగు గారి శీతమును పేచ్చించి యింటనుండి 500 రులకుపైబడిన యుద్వోగి మాకవరము లేదని దొరతనమువారికి తెలియజేయుటయే తమ యుద్దేశమై నట్లు దొరస్వామిగారు చెప్పిరి. మొదలియగు గారు చెప్పిన దానియందు మొదటి భాగమునకు సమృద్ధింప వచ్చునని రామస్వామి అయ్యగారుచిరి, దొరస్వామిగారు దాని నామోదించిరి. వోట్లు వేసికొనబడెను. దొరస్వామి మొదలియగు గారి ప్రతిపాదనము నెక్కేదు, రాఘవయ్యగారు విజయరాఘవాచారియగు గారి శీతమును వృద్ధిచేయవలసినదను స్టాండింగు కమిటీవారి నూచన మంగీకృత మయ్యెను.

చింతాద్రిపేట మైలాపూరుల యందుకు కొన్ని ఫలములనుమిచ్చేయ కమిటీవారు నూచించియుండిరి. కమిషనరు లీ నూచనమునకు వ్యతిరేకముగ వాదించి యాయంతయు ప్రస్తుతమునకు విడవబడినది. వేపేరియందలి సెల్యును బ్రదర్శన వారి కార్యస్థానములకు కలిగిన నష్టములకు పరిహారము గడపుటకు కళాశాలకు ఎదురుగనుండు భూమిలో కొంత భాగము మెసగవలసినదను మరియొక నూచనము కమిటీవారిచే నొనరింపబడెను. చాలమంది కమిషనర్లు వ్యతిరేకముగ వాదించుటచే, నష్టపరిహారము క్రింద ధనము నొసగ నిశ్చయింపబడెను.

పెంపలు ఇంజనీయరు కార్యస్థానములకు మందిరములను గూర్చిన యంతమును పూర్వముగ విమర్శించి రిపోర్టుచేయ నొకసంఘ మేర్పాటు చేయబడెను. ఈసంఘమున కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు నచేతనుగారు మున్నగు ఆరుగురుసభ్యులుకలరు.

1917-18 సం॥ కార్పొరేషనువారి బడ్జెటుపై దొరతనమువారి యుత్తరువు అనంతరము చర్చింపబడెను.

సంవత్సరాదాయమునుబట్టి ఇండ్లు, భూములపై పన్నును నూటికి 16½ చొ॥ వృద్ధిచేయుట కవకాశ మొసగునట్లు కాన నము బుపపాదించు చెప్పి పురి దొరతనమువారు ఇండియా దొరతనమువారిని కోరచున్నారని మే సెల 2 వ తేదీని ఉత్తరువైనది కార్పొరేషను వారిందులకెంతయు చింతించుచున్నారనియు, పన్నులు వృద్ధిచేయ నగత్యములేదనియు, అదాయమును వృద్ధిచేయటకు కార్పొరేషను వారు నూచించుచున్నాముల విమర్శింపకుండ దొరతనమువారివిషయమున నేచర్యయు జరుప గూడదనియు నొక తీర్మానమును నచేతను గారు రుపపాదించిరి.

సిర్రుగు నుద్వోగముల కొన్ని కల్పించుటవలనను క్రొత్త పనులకు లెలపెట్టుటవలనను కార్పొరేషను వారికి ద్రవ్యలోపము కలిగినది. వారికి 15 లక్షల రూపాయలు నష్టము కలిగినది. తాము నూచించిన విషయముల దొరతనమువారు రాలొచించిన యీ నష్టమును సులభముగ పూర్తి చేయవచ్చును. వృత్తి పన్నును సవరింప కార్పొరేషనువారి ప్రధమనూచన. ఇందు మూలమున సాలునకు లక్షరూపాయలు ఆదాయము రాగలదు. కాదన నూచనము మద్య పదార్థములపై విధింపబడు పన్నునుకు సంబంధించి యున్నది. దొరతనమువారు కార్పొరేషను నకు పరిహారముక్రింద 13 వేల రూపాయల నియ్యవలసినదని 1888 సం॥ నిశ్చయ పరచిరి. నాటినుండి నేటివరకు కార్పొరేషనునకు 13 వేలవే యిచ్చుచుండిరి. కార్పొరేషనున కొనగు ద్రవ్యమునందు మార్పు లేక పోయినను, దొరతనమువారి యాదాయమున విశేషమగు మార్పు గానవచ్చుచున్నది. మద్య పదార్థములపై పన్నును విధించినందువలన దొరతనమువారికి సాలు నకువచ్చు 26 లక్షలలోను 13 లక్షలకు వీరు ఇండియాదొరతనమున కిచ్చుచుండిరి. శేషించిన లాభము 13 లక్షలలోను 13 వేలను మాత్రమే కార్పొరేషను వారికి పారవేయచుండిరిగాన తమకు వచ్చిన లాభమున నాలుగవ వంతును దొరతనమువారు కార్పొరేషనువారి కియదగును. పొట్టిలెట్టువారియొద్దికి పన్నుల విధింపవచ్చును. ఈమాకు మార్గముల సాలునకు 8 లక్షల ఆదాయము లభ్యపడును. ఇన్ని మార్గములుండగ ఇండ్లు భూములపై పన్నును దొరతనమువారు పేచ్చించిన పరిపాలనము జన కంటక మగునని నచేతనుగారు చెప్పిరి.

మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబు, రాఘవయ్యగారు వారాయణస్వామి శ్రేష్ఠియగు కమిషనరులు, అధ్యక్షులగును, తదనంతరమున మద్యతీరించిరి. తీర్మానమును కమిషనర్లు యభిప్రాయములను దొరతనమువారికి పుట్టుకంటే కర్తవ్యము లేదని మలానిగారు సెలవిచ్చిన పిదప వోట్లు వేసికొనబడెను. తీర్మాన మంగీకృతమయ్యెను. సభ ముగిసెను.

కెనమలోని ఇండియా సమితివారి ప్రతినిధులు అట్లావా నగరమున చేరి డాక్టరు రోమెగారిని సందర్శించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. డాక్టరుగారు కెనడా రాష్ట్రపు దేశముయంద్రెయె యున్నారు. కెనడలోనున్న భారతీయులకు సంసారముఖమునను కూరునట్లునర్చు పేరుపూర్వకమగు నిబంధనలు అన్నియు తక్షణము అమలులో పెట్టవలయు ననియు ఇండియానుండి కెనడాకు విద్యార్థులు వచ్చుట లాదిగాగలవారు రాగలందులకుండునట్టి యాటంకములను తొలగింపవలసినదనియు, కమిటీ ప్రతినిధులు డాక్టరుగారితో విన్నవించుకొనిరి. బ్రిటిషు కొలంబియాలో ఇండియనులకు సమానపారసత్వముగాని లేక జపానీయుల కొనగబడుచుండిన హక్కులనుగాని ఒసగునట్లు దొరతనమువారిని కోరవలసినదని గూడ వారు కోరిరి. ప్రతినిధుల మనవులను శ్రద్ధతో పరిశీలింతుమని మంత్రిగారు చెప్పిరి. (ఇండియ)

యుద్ధమారంభమైన యనంతరమున ఇంగ్లండులో ఆహార పదార్థములధరలు నూటికి 94 చొ॥ ను జీవనపురస్థయము నూటికి 65 చొ॥న పెచ్చినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. గత ఏప్రిలు మాసమున కలకత్తానగరమున ఆహారపదార్థములకు యుద్ధపూర్వపు ధరలకంటే నూటికి 16 రూ॥ పెచ్చెను. ఆహార పదార్థములధరలయిటలీయుండు నూటికి 35 చొ॥ కెనడానుందు నూ॥ 5 చొ॥ ఆస్ట్రేలియాలో 25, ఆమెరిక సంయుక్త రాష్ట్రములో 24, న్యూజిలేండులో 22 చొ॥నను పెచ్చినది. దేశము లన్నిటికంటే నింగ్లండులో ధర అధికముగ నున్నది. జర్మను రాష్ట్రములలో నింతకంటే నధికముగనుండవచ్చును.

ఎనిమిదవ ఆంధ్రమహిళా మహాసభ:- 1917 సంవత్సరము జూలై సెల తే 1, 2 రులలో మూలపేట రిక్లయేషన్ క్లబ్బులో నిర్వహించబడిన సభా మండపములో ఎనిమిదవ ఆంధ్రమహిళా మహాసభ సమావేశ మగును. శ్రీవిద్యాభిమానముగల నారీమణు లందఱు సభకు విచ్చేయుఁ బ్రార్థింతులు. భావనసతు లేర్పాట్లుచేయఁబడును. నెల్లూరు మూలపేటలో శ్రీవేణుగోపాలస్వామివారి సమీపమున బసలేర్పాటు గా వింపఁబడినది. కాబోవువారు ముందుగా అధ్యక్షురాలికి తమరాకను దెలియఁజేయువలెను శ్రీమతి కాశీనాధుని రామాభాయమ్మ గారధ్యక్షత వహింప నంగీకరించిరి.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

శ్రీరా తాత్పర్యేతిహాస సహిత శ్రీ సీతారామాంజనేయ సంవాదముయొక్క ప్రొత్తకూర్పు ప్రతి యొకటి మా కార్యా లయము చేరినది. ఇది బ్రహ్మశ్రీ వర్ణుల నారాయణశాస్త్రిల వారి చేతను ప్రమాణ్ టి. దేవరాజ సుధీమణిచేతను వ్యాఖ్యా నము చేయబడి, ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆస్తుకం పెనీవారిచే ఆనం దముద్రణాలయమున ముద్రింపబడి ప్రకటింపబడియును. దీనివెల రూ 2-8-0 లుగ నిష్ణయింపబడినది. అచ్చుకూర్పు చాల బాగు న్నది. పుస్తకము బహుశ్యముగా నున్నది. శ్రీరామసవీనాం స్థాయముద్రణాలయమున ముద్రింపబడియునో యునట్టి పుస్త కముచూచుటకు ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. ఒకటి రెండు చొట్ల తప్ప, పుస్తకమున నచ్చుతప్పు లెవ్వియు లేవు.

ఈ పుస్తకమును వదిలిన కవిపేర లింగమూర్తి గురు మూర్తి. వీరి యింటిపేరు పరుకురావ పంతులవారు. తిమ్మయ్య రామయ్యల శిషి జననీజనకులు. ఇతనికి నారాయణ, మహాదేవదేవుల లగు గురువు లిరువురు. ఇంతకుతప్ప కవిచరిత్ర మును గూర్చి ఈ పుస్తకమాలమున మనకేమియు తెలియరా నున్నది. ఈ కాలమున ప్రచురింపబడుచున్న పుస్తకములందన్ని టను, పీఠికపేటతో, ప్రస్తావిక పేటతో భూమికపేటతో కవినిగూర్చియు కవిత్వమును గూర్చియు కొంచెము ప్రస్తావించుట యావారముగ నున్నది. ఈ గ్రంథము నింత రచయ్యుగ ప్రచురింపబడినదియు వ్యాఖ్యాతలు గాని, ప్రచురకులు గాని ఆ విషయ మేలతో విడిచి పెట్టివారు. ఇది యొక లోప ముగనే గ్రహింపబడునుగాన ప్రచురకులు రెండవ కూర్పున నీలోపమును పూర్తిచేసికొనెద రని నమ్ముచున్నాము. ఈ మహాకవిత్వముని కవిత్వమును గూర్చియు తెలిసిగూర్చియు క్రింద చర్చించెదము. కవి యాపుస్తకమున ప్రాచుర్యము కారణము అతని పురుషావతరక్షిప్తావలముగాని చేకొందు రు. భక్తివిషయమున నితడ నేకతకుల బహుర సోతనామా ది గ్రహింపబడుచు నున్నాడు. ప్రపంచయంతయు పరమాత్మయముగ నీకవి గ్రహించినటులు కృత్యయందు వెక్కువోట్ల గాన వచ్చుచున్నది. ఈతనిపరమాత్మత్వభావపాఠము. ఆరంభము ననె శ్రీరామప్రాథమిక... అనన్తే హిందెయాలిత చిహ్నము నందున నీకవి సరి బ్రహ్మయగు శ్రీరామ లాంఛనేయు పకు వివరించు చున్నా రని చెప్పి యు న్నాడు. మరయొకచోట "శక్తిర త్ర య వి ల త్త జా వ స్థా త్రయ సాక్షి పంచకోశవ్యతిరిక్త సచ్చిదానంద స్వరూప ప్రత్యగాత్మ్యం దైవ నీవనత్వజ్ఞానానంద పరమాత్మ స్వరూపుం దైన నేను, (నేనే) సచ్చిదానందరూప్రత్యగాత్మ్యం దైన నీవని నర్యోపనిషత్సాధారణం దైన పరమ తత్వరహి స్వాధ్యం యుపదేశించి" అనియు పలికియున్నాడు. తన్నే పరమాత్మని గను, విశ్వమునే తన్నుగను భావించి అహంకారమును విడచు టయే పరిపూర్ణతత్వ మని యితడు వెక్కువోట్ల విశదీక రించెను. కవియు నీమహా తత్వానుసారియైయున్నట్ల నేక విష యములలో గనగలుగు. ఇత డెవ్వరిని వర్ణించినను పరమాత్మాం శులుగనే వర్ణించుచున్నాడు. తన గురువును సాక్షాత్పరబ్రహ్మ ముగనే వర్ణించుచున్నాడు. పరమపురుషుడు శక్తిమాలమునన, అమహాశక్తి బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరుల మాలమునను ప్రపంచ కోర్కెనీర్ణితమయియు జరింపించు చున్నారని చెప్పి త్రిమూర్తిత్వము నితడు సమర్థించుచున్నాడు. ఎంతటి మహా పాపములు అజ్ఞేయమనందవలదనియు వారిని తారకమంత్రము నీట గడిగిన ముత్యములవలె పరిశుద్ధుల జేయుననియు నిత డెల్ల రను దైవభక్తిక పురికొల్పుచున్నాడు. పారవశ్యతచే వివరించిన ముఖకు రాముని పరబ్రహ్మ పర వెట్టిదని, ప్రప్రపంచపును "ఇంతి నాయంద నేను రమియింతు నెపుడు" అనియు, "సర్వము దనుగా నోజించినపుడే పొందు నుత్తమగుణము" అనియు అత్మనే పరమాత్మగా తెలిసికొనవలసిన దని ఇతడు చెప్పుచు న్నాడు. గ్రీకు జేవారకుల యుక్తవజ్రానము "Know thy self" నిన్ను నీవు తెలిసికొనుము... అనువరకునుబోయెననియు అదియే మహాజ్ఞానమనియు సాక్షాత్మము దలంచుచుండిరి. కాని ఈకవిత్వము మన ఆధ్యాత్మికగ్రంథములన్నియుచెప్పు తితికే "నిన్ను చిదానందస్వరూపునిగ జెలిసికొనుము" అని చెప్పు చున్నాడు.

కథాభాగము చాల సంగ్రహముగానున్నది. ఇపుడొక నాడు డైలాగవర్ణనమున గూర్చుండి యుమాదేవి చేసిన పరి

చర్యలకు సంక్షుప్తము అమె చేదైన వరమును కోరుకొన్నట్లు గ న నామె చుర్రతము లన్నిటిలో నేది యుత్తమమైనదియో తెలుపగోరెను. శ్రీరామనారాయణమంత్ర మన్నిమంత్రముల లోను శ్రేష్ఠమైనదని యతడు వాడుచు దాని మాహాత్మ్య మును బొగడగా శాంకరి తదుపదేశమును తదధిస్తానదేవతయగు శ్రీరామతత్వరూపమును తెలియగోరెను. అప్పుడు మహేశుడు శ్రీరామ పట్టాభిషేకానంతరము శ్రీరామానుజుడై సీతాదేవి హనుమంతునకు తెలియజేసిన రాజయోగము నామె తెలింగిం చెను. రాజయోగము మూడుభాగములు: తారకయోగము, సాంఖ్య యోగము, అమనస్కయోగము. ఇందలి మొదటియోగమును మాత్రమే సీతాదేవి హనుమంతునకు తెలియజేసెను. తక్కిన రెండును శ్రీరాములే ఆంజనేయున కెఱుకపరచిరి. ఈవిషయ వివరములను మహేశ్వరుని ముఖ్యముగ తెలిసికొని శార్వరి సంరసించెను. అనంతర మా దంపతులు శ్రీరామ తారకమంత్ర స్మరణానందవారిధి నోలలాడుచుండిరి.

ఈకృతికర్త మహాప్రాథకవులలోని వాడుకాని సామాన్యము కాదు. తిక్కనయందు గల పదముల పొందికయును, వ్యాకరణ యుక్తియును, పోతనామాత్యునియందు గల పద లాలిత్యమును, శబ్దాలంకారములును, అన్నిటికిని ప్రధాన మైనదగు అపరిమిత భక్తి ప్రేరణ శక్తియును శ్రీనాథునియందలి శబ్దసౌష్ఠ్యమును నీ మహాకవి కలవడి యున్నది. తెలి వీని నన్నిటికిని భిన్నముగ యున్నది. ఈతని తెలిలో తిక్కన సోమయాజికల సంస్కృతిపదముల కంటె తెలుగు పదములు విశేషాధికముగ నుండవచ్చున పద్య ములంతకంటె సులభగ్రాహ్యములుగ నున్నవి. ఇట్టి కేవల డైక్రెగ్రంథము నిట్టి సులభతెలిలో చెప్పట ఈ కవి కొక్క నికేగాని ఇంకొకని కలవడవేరదని చెప్పిన నతిశయోక్తి కాజాలదు. కృతిలో వెచ్చుచున్నట్లతో తప్ప లోకోక్తులు తరచుగా గానరావు. అయినను తెలియు, పద్యములును చ్చాద్యములుగ నున్నవి. వచనములు పద్యములకంటె కొంచెము కఠినములుగ నున్నవి. ఈతని కవిత్వ స్వాస్థ్యమును దెలుపుట కొక్కపద్యము సుదాహరణముగ నిచ్చుచున్నాము.

- సీ॥ నిఖిలకోగంబుల నిర్మాలముగఁ జేయు;
భవభయంబుల నెల్ల బాఁడఁదోలు;
చందనంబుల బటాపంచలు గావించు;
నోలయు నాపదలను నులిమిజైచు;
కాత్రవజిజయంబు సతతంబు సమకూర్చు;
మాలియ బహువిధ దుఃఖములను;
దలఁజూపకుండ ను కడలను దొలగించు;
సకలకుభంబుల సంగ్రహించు;
తే॥ పరమపావనమంగళ ప్రథముగాఁగఁ;
గలితధర్మాగ్ధ కామమోక్షములలోన;
నెనగుభక్తుల కొనగని డెద్ది లేదు;
ఏమి చెప్పడు శ్రీరామ నామమహిమ ॥

తత్వవిషయవిపులత్వమున తక్కి తక్కిన అన్నిచోట్లను కవిత్వ మని కృతిని సంగ్రహాత్మోద్దేశము గల్గించుచున్నది. గ్రంథము సందలి 18 వ పద్య మికవికృతము కాదనియే మేమును అభి ప్రాయపడుచున్నాము.

ఈ కృతి సభ్యాత్మరామాయణము నందలి "శ్రీరామ హృదయము" ననుసరించి, "నామలింగనాశాసనము" ననుసరించి అప్పకవి యొక మహాభందశాస్త్రగ్రంథమును రచించిన తీలి నీకవి రాజయోగ శాస్త్రము నంతయు విస్తరించెను. కవి చెప్పినట్టి గ్రంథము నిజముగ "ముముక్షుజనహితంబును, సంసారసాగరతారకంబు" నగు.

ఇక పుస్తకవ్యాఖ్యాన భాష్యములగూర్చి యొకటి రెండు మాటలు చెప్పవలసియున్నది. దీనికి టీకాతాత్పర్యములు వ్రాసిన యతడు శ్రీ శ్రీకావశేవాసుడగు నారాయణ చింతామణి. వై సుదాహరించినట్లు నామలింగనా శాసనమును అప్పకవి అప్పకవీయమును నొక శాస్త్రముచేసినరీతి నె ఈత డి సీతారామాంజనేయ సంవాదమును మూలముగ జేసికొని దానికి విపులమైన భాష్యమును వ్రాసికొని వచ్చెను. ఇందు మూలమున తత్వశాస్త్రజ్ఞుడైన మొంతేనియు వృద్ధి నొందగలదు. కాని తాత్పర్యములు మరింత సంగ్రహములుగను, పద్యముల కంటె సులభముగనుండిన లాగుగా నుండియుండును. ఇతడు మొదటి రెండు ఆశ్వాసములకే భాష్యము రచించినటులు తోచుచున్నది. మూడవ ఆశ్వాసపు భాష్యానంతరమే దివర గోచరు. తదాశ్వాసమునకు భాష్యముయొక్క గద్యము గల్గింపదు.

కర్నూల్ చాడెరు, లెప్పవెంటు లెయిలరు గార్ల యాజమాన్యమున 33 గురు వంగదేశీయులగు నై నికులు గత బుధవారము సాయంకాలము మైదుకొనింతువచ్చిరి. వైదుకు వర్ష మేజన్మేటు గారును విస్తారసంఖ్యగలపౌరులునువారికి స్వాగత మొసగిరి. పైనికుల రాజాబహద్దరు శిశికాంత ఆచార్య గారి బస కరిగిరి. అచట స్వాగత మియ్యబడెను. చాలమంది నాయకు లచటకు వెళ్లిరి. గురువారమునా దుదయమున వారందరు రాజా బహద్దరుగారితోను, మేజన్మేటుగారితోను, పురప్రముఖులతోను సేనాపలతోను పట్టణములోని ముఖ్య వీధులను చూచుట కరిగిరి. ఆ సమయమున పౌరులు వీధులందు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. సాయంకాలము 5-30 గంటలకు పుర మందెరమున నొక సార్వజనికసభ జరిగెను. రాజా బహద్దరు గారిక గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. ఆత్మ్యత్వాహము ప్రబలినది. చాదాపు 40 మంది విద్యార్థు లపుడు వైస్యమున చేరిరి.

వాతావరణస్థితి

1917 సం॥ మే 16-వ తేది బుధవారము.

ప్రదేశములు.	మైదుకొనింతువచ్చిరి	కడచిన24గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		తొలి	తరువాతి	24 గంటలలో కురిసిన	వర్షము
గోపాలపురము	29.807	90.5	77.5	...	1.86
నాల్లేరు	29.800	91.1	76.7	...	2.54
కాకినాడ	29.859	91.6	71.5	3.52	9.10
బందరు	29.845	94.1	75.2	...	3.50
గుంటూరు	...	93.7	75.0	...	1.54
నెల్లూరు	29.815	98.6	78.8	...	0.27
చుర్రాసు	29.826	93.7	80.1	...	0.44
కడలూరు	29.839	91.9	79.5	...	0.38
నాగపట్టణము	29.836	94.2	80.8	...	0.40
కొలంబూ	29.852	88.4	75.5	0.01	7.81
తిరువనంత పురము	29.857	89.2	75.8	...	0.83
కొచ్చికోట	29.850	91.7	78.2	...	3.77
కల్లికోట	29.848	89.8	77.8	...	0.63
మంగళూరు	29.860	91.6	77.2	...	0.05
బొంబాయి	29.856	89.7	78.4	...	0.24
హైదరాబాదు	29.732	96.9	73.1	...	2.17
అనంతపురము	...	101.2	76.4	...	2.16
బళ్లారి	29.823	101.3	70.2	...	1.29
కర్నూలు	29.806	101.3	77.0	...	0.57
కడప	29.798	105.1	81.3	...	0.46
తెంగుకూరు	29.796	92.0	68.0	...	3.55
కొడైకనాలు	22.777	71.0	50.2	...	3.28
ఉదకమండలము	22.998	72.0	48.2	...	1.94
కోయంబత్తూరు	29.838	97.2	71.3	...	0.73
వెల్లూరు	29.838	96.8	75.5	...	0.47
సేలము	29.839	102.0	77.8	...	0.61
తిరుచనాపల్లి	29.850	102.5	79.3	...	0.90
పుణకోట	29.848	99.5	77.6	...	0.80
మధుర	29.837	100.0	78.7	...	2.88
తిరువల్వేలి	0.84

మైదుకొనింతును, రాజధాని ఉత్తర భాగమునందును గాలియు, ఉరుములును కొంచెము వానయుఁ గలిగినవి. దీని వల్ల వాయుభారము అచ్చటచ్చట మారికది. వాయువు పీచు దిశలను పలుభిధములుగా నున్నది. ఈ యుదయము కొన్ని చోట్ల వాయువునందు చలనములేదనియు తెలియవచ్చినది. మొత్తముమీద అంతటను వ్యవస్థాస్థాయి తక్కువగానున్నది. కాని కర్ణాటకమునందు తప్ప ఇతర ప్రదేశములందు సాధారణ స్థితికంటె చాల తక్కువగానున్నది. అంతటను రాత్రియుష్ణ మును, పగటియుష్ణము మొత్తముమీద తక్కువగా నేయున్నది. కాకినాడయందు దివారాత్రియుష్ణములు సాధారణస్థితికంటె 12 డిగ్రీలు తక్కువగా నున్నది. వాయువునందాదృతి చాచ్చు నది. భూర్యువీరమునంధు మేఘమును వృద్ధియైనది. కాకినాడ యందు 3¹/₂ అంగుళముల వర్షము కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. బోస్సు, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

Roeux Captured by British

General Smuts on Peace

A Prussian Division's Mutiny

SEVERE FIGHTING AROUND BULLECOURT

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN

Ensuring Future Peace.

STIRRING SPEECH BY GENERAL SMUTS.
War's Terrible Toll of Men.

LONDON, May 15.
Speaking at a meeting of the League of Nations Society, Lord Bryce presiding, General Smuts said, War had stamped into the hearts of millions of men and women an intense desire for a better order of things. The old order of things was now useless. All the treaties and optimism of the nineteenth century had ended in suffering and losses of baffling description. It had been computed that eight million men had died in this war and a greater number were permanently maimed. It had been stated that the casualties in this war were equal to the white population of the British Empire. If such a war were allowed to recur the whole fabric of civilisation would be endangered. It was time for action in the matter, not for folding hands and bending heads. If one hundredth part of the thought, given to this war, were given to peace there would never be a war again. I believe that a passion for peace has been borne in this war, which will prove greater than any passion for gain or conquest, and, as far as is humanly possible, such a war as this should never be tolerated again. However, there is danger in believing too much in treaties until we have a radical change in the hearts of men. But I think change is coming. There must be no patch-work peace, or a peace which is simply a compromise of conflicting interests. Every nation must have the choice of its own destiny and not be cut and carved to please the Great Powers. General Smuts supported the idea of the appointment of an Anglo-American Committee to discuss a scheme for ensuring peace and suggested that, if it could bring together practical men who knew the world's bad ways, splendid results would be achieved. Any nation not wishing to run straight must be compelled to realise, as a last resource, that the world will use force to make it run straight.

What Germany Must Realise.

Lord Buckmaster trusted that, before the war ended, it would have brought down the whole of the Powers responsible for the great wrong. Voicing his own opinion he said that the scheme of a League of Nations would fail, unless Germany admitted that we had got to separate the German rulers from the German people—to destroy one, to support the other. If that were done, he believed that the future was safe.

An Appeal to Minister.

Lord Hugh Cecil said that, of late years, European sentiment had retrogressed. We felt a boundless devotion for our own country, but had none for any other. He would like to see the ministers of Christianity, of all denominations and in all countries whatsoever, to enforce the principles that war and nationalism were inconsistent with Christianity.

AMERICA.

Officers in Training.

LONDON, May 15.
NEW YORK.—A thousand men have already joined the Officers' Training Camp. Provisions are being made in New York for a camp at Plattsburg for five thousand.

Obituary.

LONDON, May 15.
NEW YORK.—Death which occurred suddenly, is announced of J. H. Choate, formerly the United States Ambassador to Great Britain.

The Espionage Bill.

Organisation of American Army.

LONDON, May 15.
WASHINGTON.—The Government espionage bill has been passed by the Senate by 77 votes to 6, short of censorship and of alcoholic prohibition, which will be embodied in separate measures. President Wilson has authorised an impending army bill contemplating the expansion of the regulars to full war strength. 83,000 of the additional 183,000 men required, have already been recruited. The organisation of the new regiments begins on May 15th.

FRANCE.

Changes in French Army Staff.

LONDON, May 15.
PARIS.—General Petain has been appointed Commander-in-Chief, General Nivelle, Commander of an army group, and General Foch, Chief of the Staff.

GERMANY.

Terrorism at Sea.

Harsher Treatment of Neutrals.

LONDON, May 15.
COPENHAGEN.—The state of mind of even the educated classes in Germany is shown by an article in the Review "Die Woche" by the well-known Professor, Herr Fiehn, urging the harsher treatment of neutral ships in order to force them to remain in their home ports. Too many of their crews, he says, are at present saved, and it would be best if neutral ships disappeared without leaving a trace; then terror would keep them away from the blockaded zone.

Unusually Severe.

LONDON, May 15.
The bombardment of Zeebrugge was unusually severe. It was clearly felt at Dover, Deal, and elsewhere, doors and windows rattling.

TURKEY.

Fighting in Turkey.

LONDON, May 15.
A Russian wireless communique says:—In the region of Kerkir and Amaktsan, southward of Erzingan, a counter-attack dislodged the Kurds from the trenches they had occupied on the previous day. Fighting continues on Diale river.

Russians Retire on the Diale.

LONDON, May 15.
A wireless Russian communique says:—Southward of Erzingan the Kurds repulsed one of our companies. We repelled a Kurd attack near Belamer. Under superior Turkish pressure we retired to the left bank of the Diale.

BALKANS.

The Serbian Advance.

LONDON, May 15.
A Serbian communique says:—There was a great activity on the whole Serbian front. We again advanced in the region of Dobropolje and repulsed a violent counter-attack.

HOLLAND.

Sinking of Dutch Ships.

U. Boat Describers' Story.

LONDON, May 15.
AMSTERDAM.—According to a deserter it was the submarine U 58 which sank the seven Dutch grainships off Falmouth at the end of February. He stated that the number of a submarine is changed whenever it has been noticed by a neutral or the enemy.

WAR AT SEA.

Submarines vs. Merchantmen.

Interesting Details.

LONDON, May 15.
PARIS.—French merchantships unsuccessfully attacked and sunk by submarines respectively were, in February one and four, in March two and five and in April six and eight. During April there were twelve engagements between submarines and French patrol ships; thirteen between submarines and French seaplanes, and sixteen gunfire engagements between submarines and French armed merchantmen. All the last mentioned escaped.

BRITISH FRONT.

The Fighting for Fresnoy.

Furious and Fearful.

ALLAHABAD, May 15.
LONDON, May 14th.—The special correspondent of the "Paris Journal" at the British front writes:—I was yesterday in the neighbourhood of Fresnoy and witnessed an exchange of gas attacks and counter-attacks, limited but furious, local but with massed effectives, episodic but implacable, which day and night have taken place round the two villages here. A mask is as valuable as a grenade or rifle. It is like some fearful carnival imagined by Edgar Allan Poe. One would see by the light of the moon in the dead of night on the slopes west of Fresnoy whole regiments masked, fighting and killing each

other amidst black vapours which made the moonlight strangely fantastic. Hand-to-hand fighting took an extraordinary appearance. Throwing down their arms, the combatants flew at each other's throats to tear away the protecting masks. There were few prisoners in these encounters, still fewer wounded. ("Pioneer").

The New British Offensive.
Gratifyingly Important Successes.

LONDON, May 15.
Reuter's correspondent at Headquarters says that it has become apparent from the fighting on the 11th and 12th that we have scored gratifyingly important successes and tactical advantages. By means of smart operations around the Chemical Factory near Roeux, we nonplussed the enemy as to the whereabouts of our main attack, and a large flight of our aeroplanes, returning to their aerodrome, espied an attack, swooped down and circled very low, till all their ammunition had been spent. In and around Bullecourt, the situation is developing favourably. The enemy to-day hold one hundred and twenty yards of trenches south-west of the village, which we have surrounded. Small parties of our troops filtered through the village with very few casualties, and are now clearing out numerous enemy machine-gun pickets established in the ruins.

The Gains at Bullecourt and Roeux.

Other correspondents at Headquarters state that we bombed the enemy out of Bullecourt and drove him out of the maze of riverside defences around the Roeux quarries. The German fort, known as Cavdery Farm, near the Cambrai-Arras road, was easily captured. The Germans desperately endeavoured to retake Bullecourt at twenty minutes past three on Sunday morning, and launched a heavy attack, which was smashed up by gunfire. Only twelve men came within bombing distance, and nine of them were killed, and three taken prisoners, but died of their wounds. A fresh attack was dispersed an hour later, but twenty men got through. All of them were killed, except one, who was captured. It is difficult to give a right scale and perspective to the various engagements. Summing them up, it may be said that we have made a most valuable advance, taken nearly a thousand prisoners, captured the better part of two villages and many bits of trench, a fair amount of booty, trench mortars and machine-guns, and put large numbers of the enemy out of action. The weight of German artillery is still a feature of the situation.

Roeux in British Hands.

Eight Enemy Aeroplanes Felled.

LONDON, May 15.
A British communique says:—We continued to progress to-day northward of the Scarpe and completed the capture of Roeux, which has been defended with great determination and has been the scene of much desperate fighting during the past month. We slightly advanced our line northward of Gavrelle. Six German aeroplanes were brought down and two others were driven down on Sunday. Three of ours are missing.

An Enemy Admission.

LONDON, May 15.
A Berlin official communique admits that the British have forced an entrance into Roeux and says that a fierce battle continues at Bullecourt. Artillery fire is increasing in intensity on Ypres-Wytschaete sector.

The German Retirement.

LAHORE, May 15.
LONDON, May 14th.—The "Figaro" says that no phrase is now commoner in German military literature than that "retirement lessens losses and grounds scarcely counts". The Hindenburg line is fading into nothingness and nobody knows the whereabouts of the Siegfried line. A month ago it was known, for then it was a granite rampart.

Enemy Attacks Fail.

Successful Raid on Ypres.

LONDON, May 15.
British communique says:—There were small night outpost engagements south-east of Epehy. The enemy this morning heavily bombarded our positions at Bullecourt and on Hindenburg line, delivering two determined counter-attacks. His attempt against Hindenburg line completely failed. His attack on Bullecourt was also repulsed after a heavy fighting, in which our advance posts in the north-west portion of the village were forced back to short distance. Our artillery stopped a counter-attack south-east of Loos. We made a successful raid near Ypres.

FRENCH FRONT.

Violent Artillery Activity.

Good Work by French Airmen.

LONDON, May 15.
A French communique says:—The Germans bombarded Bruy-en-Laonnais and Cerny. Their artillery was violently answered by ours. There was lively cannonading east of Barry-au-Bac and at Mont Haut. Seven enemy aeroplanes were brought down. Our bombing squadrons dropped 3½ tons of explosives behind the German lines.

TELEGRAMS. Brief Telegrams.

ALLIED AND ENEMY CASUALTIES.

A German Admission.

Troops Mutiny Rather Than Fight.

ALLAHABAD, May 15.

LONDON, May 14th.—A correspondent at the front, after referring to the German mendacities including the claims to have recaptured the places never lost, says:—Their stories about our casualties are calculated to make a glibble. I don't believe that half of the allied articles is now "hors de combat". But they are apparently under no illusion concerning the price the German army is paying. A letter, dated the 27th April and found in an officer's dugout, runs: That it costs the English and the French frightful sacrifices is easily understood, but our huge hospital trains tell a clear story. That it is becoming an interesting point whether the enemy's troops can indefinitely continue to face the murderous music of the British artillery. A Prussian division largely composed of returned wounded, when ordered into the fighting line quite recently, mutinied. I have not yet learned what became of the division. The quality of the enemy's troops is showing deterioration, over half the recruits in the field depot of the third guard division being mere lads.

Another message mentions the capture of prisoners, who proved to be convicts released in order to join the army.—("Pioneer.")

Slight Enemy Success.

LONDON, May 15.

French communique says:—After violent bombardment in the Chemins-de-Dames region north-west of Braye-en-Launay, the Germans last night attacked on a wide front towards Les Coettes-Chevigny ridge. Our barrage of machine gun fire broke up an attack which did not reach our lines, except at one point where an enemy fraction gained a footing in our advanced elements south-west of Fismes.

Indian Telegrams.

From our own Correspondent.

[BY WIRE.]

CALCUTTA.

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 15.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 1,86,40,700. Details are as under:—

	RS.
Bombay	7,27,44,300
Bengal	6,15,86,800
The Punjab	1,56,21,700
The United Provinces	1,53,66,300
Madras	1,03,77,600
Burma	81,45,000
Minor Administrations	57,55,600
Central Provinces	36,00,600
Bihar and Orissa	26,02,800
Assam	6,08,000

War Recruiting.

The Bengali Regiment.

CALCUTTA, May 15.

Recruitment for the Bengalee Regiment has been more brisk since the arrival of the Bengalee soldiers from Karachi. Their tours through different districts and the large number of meetings held for the purpose in almost all important towns in Bengal and the visit of Lieutenant Taylor, Mr. Surendra Nath Banerjee, Dr. Mukherjee, and Mr. B. Chakravarty to some mofussil stations in this connection have evoked a great deal of enthusiasm with satisfactory results.

The regular work of recruitment for the battalion only commenced in March and the number required was 1,824 including 225 men, constituting the Bengalee Double Company. Up till now more than 500 men have been sent for training and it is said that with the enlistments made in the last week half a battalion is now complete. The Recruitment Committee has been hitherto working on its own resources and now the Government of India have sanctioned a regular establishment, and arrangements for recruitment are being made officially in remote districts. Two recruitment officers have recently been appointed at Dacca to recruit in Dacca and the neighbouring districts. General Strange has been taking the keenest interest in the regiment and this has helped recruitment to a large extent.

UNITED PROVINCES.

Planters and Ryots in Bihar.

A Press Comment.

ALLAHABAD, May 15.

The "Pioneer" says:—The Government of Bihar would do well forthwith to appoint a commission to investigate the differences which exist between planters and the ryots in the indigo districts. It is difficult to see what good can come of Mr. Gandhi's investigations, but an enquiry conducted with strict impartiality by a commission containing possibly non-official elements would give both sides a fair opportunity of stating their case and ought to result in a lasting peace.

Details are published about the Labour Corps now being raised in India for work in railways docks and roads in Europe.

At the final sitting of the Lahore Exemption Tribunal which took place on Monday, exemption was granted in 11 cases and refused in the rest.

The "Pioneer" understands that the Munitions Board are endeavouring to revive the copper industry in India. Experts are being brought out from England to develop the industry on scientific lines under the direction of Sir Thomas Holland, President of the Munitions Board.

Kunwar Maharaja Singh, Assistant Secretary to the Government of India, has been selected for the third listed post of Collector which was notified in the last United Provinces Gazette and is posted to Hamirpur.

Mr. Chandhuri Tara Singh, Deputy Superintendent of Police, United Provinces, has been elected for the substantive appointment of Superintendent.

Information has been received by the Local Board of the British Burma Petroleum Company from London that the Directors propose declaring payment of a dividend in July to those shareholders who have sent their request form to be registered in the colonial register in Bombay. Such shareholders will be entitled to receive dividends in India.

The Indian Merchants' Chamber and Bureau, Bombay, has sent the following telegram to the Finance Minister, Government of India:—Owing to the restricted sales of Council Bills, the trade between India and Europe as well as between India and the Far East is considerably hampered. My Committee request the Government to open an exchange to relieve the stringency of the money market in trade centres and to prevent agriculturists from suffering by depreciation in the prices of their produce.

The first batch of the Labour Corps (consisting of 1,300 men, recruited in Cachar and the neighbouring hill tracts, passed through Chandpur near Calcutta yesterday.

Several arrests have been made in Calcutta and mofussil in connection, it is believed, with the recent dacoity committed in a jeweller's shop at Armenian St. Calcutta. Eight young men were arrested in Calcutta, two at Dacca and one at Chandpur.

Latest Telegrams.

Reuter.

LONDON, May 15.

The King and Queen visited Liverpool munition works and docks to-day. They were received with great enthusiasm.

In the House of Commons Mr. Long introduced a bill embodying all the recommendations of the speakers' electoral reform conference. The bill fixes the age of women voters at thirty.

An Italian communique says there was an intense artillery duel between Tolmino and the sea. Our raids led to considerable progress on the slopes of Monte Gucco and on the hills eastward of Gorizia and also on Vertobizza. We simultaneously advanced in the northern sector of Carso and reached the lines eastward of Dossofatti taking numbers of prisoners. Two hundred bombs were dropped on the enemy encampments and supply columns eastward of Gorizia.

A French Macedonian communique says:—That Venetian troops in conjunction with the French troops in the region of Lychnice successively captured two works north of Haddibarimah, taking prisoners. Counter-attacks here and on Strkadleggen and at Dobro-Polje completely failed.

LONDON, May 16.

A French communique says:—Artillery struggle continued in different sectors. It is confirmed that the enemy sustained very heavy losses in yesterday's attacks.

చెన్నైలో రాష్ట్రీయ విద్యార్థుల సభ

చెన్నైలో రాష్ట్రీయ విద్యార్థుల సభ నూతనముగా నడుచు, వీరికి హిందూదేశ యువపాఠశాలల సంఘమువారి యేర్పాటు ప్రకారము వేల్పూరు హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు పి. ఎస్. రాఘవాచారిగారి యధ్యక్షత క్రింద ఈనెల 12 వ తేదీ శనివారము నాడు జయప్రదముగ జరిగెను. ఆ సభకు నుండి పాఠశాలలు, ఉపాధ్యాయులును సభకు వచ్చిరి. గూడ లాగు పాఠశాలల అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు కె. నరేశ ఆయ్యరు గారు గూడ విచ్చేసిరి. (1) రాజభిక్ష (2) వేల్పుపల్లె ప్రభు దంపతులకు కలిగిన పుత్రియరణమునకు సానుభూతి (3) యుద్ధమున (4) దేశమునకు సేవయు (5) ఎస్. రంగారావుగారి మరణమునకు సంతాపమును తీర్మానముల సభ్యులు లుపపాదించిరి.

మరియు ఏ క్రింది తీర్మానములు సభలో నామోదించబడెను.

(1) పాఠశాలలలో నుపాధ్యాయుల కొరకు ప్రావిడెంటు ఫండు నెర్పరచవలెను. నిర్బంధప్రాంతాల్లో విద్యను వ్యాపింప జేయుటనుగూర్చి ప్రభుత్వమునకు త్వరలో నాల్గవ చింతవలెను. పురపాలక సంఘములలో ప్రాచీనభాషా విద్య నవలంబించుట సాధ్యము గాన వారు శ్రద్ధ దీసికొనవలెను. ఈ విషయ మంత కమిటీయందు కాదనియు ఈ విద్యకలన పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందుననియు సాంఘిక దౌర్జన్యము లడుగండుననియు సభ్యులు నిశ్చయించిరి.

సామ్రాజ్య పోతనమునకు విద్యావిరాళము.

ఈరాష్ట్రమున కిచ్చిన 4 లక్షలరూపాయలు ఈక్రింది విధమున నుపయోగించవలయును. (1) ఉపాధ్యాయులను నిర్దమచేయుటకు (2) సెకండరీ పాఠశాలపాఠ్యముల జీతములు వృద్ధిచేయుటకు (3) ప్రాథమిక తరగతి యుపాధ్యాయుల జీతములను స్థితిగతులను చక్కబరచుటకు ప్రభుత్వమువారి సహాయమునగోరు పాఠశాలలకు గ్రాంటువృద్ధి చేయవలెను. వాటిని బోర్డుపాఠశాలలతో సమానముగ స్థితికి దిను. కొనివచ్చుటకు ప్రయత్నించవలెను. ఇంగ్లాండు, ఆమెరికా, జర్మనీదేశములలో నుపాధ్యాయుల స్థితిగతులతో హిందూదేశములోని యుపాధ్యాయుల స్థితిగతులు సమానముగ నుండవలెను.

సెకండరీస్కూలుల స్వచ్ఛిక్షకులు.

ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పద్మి బాగుగ పనిచేయుటకు, పరీక్షాధికారులలో పాఠశాలపాఠ్యముల నెరుకుండువలెను. ఆ సంఘములో సభ్యుల నేతలు పాఠశాలపాఠ్యములకు నుండవలెను. కళాశాల విద్యార్థులు తమ గురువులచే పరీక్షింపబడుచుండెరి. పాఠశాల విద్యార్థులు తమ గురువులచే గాక కళాశాలపాఠ్యములచే పరీక్షింపబడుచుండెరి. ఇది కూడదు.

దీనిని గూర్చి ఏదైన మార్పు లొనర్చుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించిన, వారు గెడెములో ప్రమరించుటకు ముందు. పాఠశాలపాఠ్యములకును, ఉపాధ్యాయ సంఘములకును బెలుపవలెను.

(1) ఆంగ్లములో నానెడెట్లు పుస్తకములు రెండు చాలును. ఒక్కొక్కటి 250 పుటలకంటె సెమ్మన యుండగూడదు. (2) ఎలిమెంటరీ లెక్కలు (3) భౌగమునుండి (4) భౌగమునకు ముచ్చుబడవలెను. (5) (6) భౌగములో, పతన స్వాతంత్ర్యము 6-వ పాఠములోను ప్రారంభము కావలెను. (7) భౌగములో ఐదుములు 6-వ పాఠముతో పూర్తిగావలెను. (8) హిందూదేశ పుణ్యగోళమును, దేశచరిత్రను, (9) భౌగములో చేర్చవలెను. (10) వాస్తవ్యాంశమును, మైపురైటింగును, (11) భౌగములో చేర్చవలెను. (12) భౌగములో పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రమును, భౌగజీతిమును, బీజగణితమును, ఆంగ్లమును, చరిత్రమును గూడ తప్పించబడవలెను.

(13) భౌగములో నిమిషములను దేశభాషలో చెప్పవలెను.

లోపరు సెకండరీ తరగతిలో చదువువారికి ప్రభుత్వము వారి పరీక్ష యనవలెను. హైస్కూళ్ళ యుపాధ్యాయులలో ప్రస్తుతిమిద్దరిని కాలక్రమమున 5 గురిని విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగ నియమించవలెను. ప్రతిపాఠశాల కొక యుపాధ్యాయ సంఘముండవలెను. పాఠశాలలో శాస్త్రకాభ్యాసము, వైద్య పరీక్ష, బాలశిక్షవర్గము నుండవలెను.

చెన్నైలో రాష్ట్రీయలో యుద్ధానంతరము విద్యాసంస్కరణములను చక్కబరచుట కొకసంఘ మేర్పరచబడినది. రాబోవు సభ చంగల్పముండవలెను జరుగునని ప్రకటించబడెను.

మన యువజనులకు వలయు కొన్ని

ఆదర్శములు

పి. ఎస్. రామకృష్ణయ్యగారు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి.

గారి ఉపన్యాస సంగ్రహము

దేశోన్నత్యకాంక్షలగు యువజనులయందు దీక్షలమున హైందవదేశములో నొక నవీనశక్తి యుద్ధునించి వారికి నూతనాభిప్రాయముల బుర్రకొల్పవచ్చును. యువజనులే దేశమునకు భావికాలమున బట్టుకొమ్మలనియు, వారితోడనే దేశమునకు శుభోదయ మగుననియు నెల్లడల నెల్లవారును నమ్ముచున్నారు. అందుమాలమున వారి విషయమై తగినశ్రద్ధ బుచ్చుకొని, వారి విద్యాభివృద్ధిని, వారి శరీరారోగ్యమును, వారి ధీతుశీలతను, వేయేల వారికి వలయు సకలసంపద్యములను మననాయకులను, ప్రభువులను గమనించి వారి పురోవృద్ధికి పాటుపడవలెను. హైందవ ప్రజానాయకులలో గొందఱు విద్యాభ్యుదయ గురించి యెక్కువ శ్రద్ధతోను, పట్టుదలతోను పనిచేసి వారలను సానుభూతితోఁ గనిపెట్టుచుంటు యెల్లరకు నామోదదాయకము. అందుమాలముననే విద్యాభ్యుదయందు నూతన జీవము బుద్ధునించి మాత్రమే ఫలసాఫల్యమునకు నూతన రీతుల ప్రేరేపించుచున్నది. అందుచేతనే గణనియాలగు డాక్టరు సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద చెన్నరాష్ట్రవిద్యాభివృద్ధిసభ జయప్రదముగా జరిగినది. ఆఖిలభారతీయ విద్యాభివృద్ధిసభ కొలదికాలములో రావైయున్నది. ప్రతిష్ఠలము నందును బాల చార సంఘాద్యయమున నెక్కుడు ఉత్సాహము స్పష్టపరుపఁ బడుచున్నది. బాలరు క్రమ క్రమముగా ప్రామాణ్య పాఠవిధిల సమగ్రముగా నిర్వహింప గలుగుటకు అవకాశములు పొచ్చుచున్నవి. మఱియు విద్యాభ్యుదయ సంఘసేవయందు నత్యుత్సాహముతోఁ బని చేసి నిష్ప జాత్యుద్ధరణార్థము స్వాస్థ్యత్యాగముతో కష్టసుఖముల గణనలేకుండ పాటుపడి భావి యోగ్యులమునకు శుభ నూచకముగ సుప్రయత్నముల జరుపుచుంటు సంతోషదాయకముగా నున్నది.

ఇట్టి నూతనభావోదయ సమయమున ఆదర్శములన నెట్టివో మన యువకులకుఁ జెప్పట మంచిది. “ప్రస్తుతము మానవవృత్తికి ననుభవ నేద్యములు గాని సత్యములును ప్రస్తుతము మనమున్న జీవ జడాత్మకమగు భౌతిక ప్రపంచమున ఇకముందు తమ విధిని నిర్వహింపవలసిన ఉత్తమస్థానము నందలి యథార్థ తత్వములును” ఆదర్శములని యొక మహా నీయుఁడు చెప్పియున్నాఁడు. ఇట్టి ఆశయముల ప్రత్యేక వ్యక్తులకును, దేశీయ వృత్తికి నికూడ నత్యావశ్యకములు. విద్యాకృషియు, జ్ఞానసంపాదనాభిలాషయు నభ్యసనముగా ప్రతివిద్యార్థియు దృష్టిపథమున నుంచుకొనవలసిన ఆశయములు. విద్యాలయముల వదలితరువాత హైందవులు విద్యాభివృద్ధికి నెట్టి కృషియు సలుపవల యొకవాడుక. ఇది కొంత వరకు సత్యమే. మనముకొంచెము విద్యాభివృద్ధికి యనంతములగు ఘనప్రయత్నముల సలుపవలయును. జ్ఞానయహో సముద్రమున పొరగెత్తులమగుటకు దినములు, మాసములు, వత్సరములు చాలవు. శతవత్సర ప్రయత్నములచే నైనను దానిని బడయజాలము. అందుచే మనమునేర్చిన స్వల్పవిషయములలో సంతుష్టి నొంది, యహంభావము నొందుట యనందకరము.

జ్ఞానాభివృద్ధికి పుష్టకములు ముఖ్యాధారములు. గ్రంథ పఠనము సంతోషదాయకము; ఘనభావోద్దేజకము; మనశ్శాంతికారకము. కాన నెల్లవారును గ్రంథపఠన కుపక్రమింపవలెను. కానిప్రతిపుష్టకమును చదువఁజనదు. భగవద్గీత, వైదిక కొరాను, కాళిదాసు, మేక్షిప్రియ, రవీంద్రనాథు మొదలైన గ్రంథరాజములఁ జదివిన మానవమానసు వికాసమునొంది సంతోష సమన్వితముగా సత్కార్యాచరణమునకు సమకట్ట శక్తిగలదగును. అన్ని శాస్త్రముల నభ్యసించి దానితత్వగ్రహణమున గాలమునర్గళపఁచుటకంటె, అభిమానశాస్త్రమునొక దానిని మాత్రము ప్రత్యేకించి, అందసాధారణ పాండిత్యము గడించుట దేశక్షేమకరము.

మనము ముఖ్యముగా భారతీయ విజ్ఞానమున, భారతీయవిద్యలను మన్నించి వానిని యలవడఁ చేసికొనునట్లుముల నుంపవలెను. ప్రస్తుతము విద్యావిధానములలో హైందవదేశీయపద్ధతి నిరసన భాముతోఁ జూడఁబడుచున్నది. ఇట్టి స్థితిగతులను మనము చూచుచు నూర కొనుట కంటె యెక్కువ కోచ నీయవగు విషయమింకొకటి లేదు. మననాగరము, ఆశయములు, ఆచారములు,

చేరిపనులు, దేశమందంతటను నెలకొల్పి, వీటిని అభివృద్ధి చేయునట్లుంచుట మనముఖ్య కర్తవ్యము. సంస్కృతభాషా పోషణము మనవిద్యుక్తధర్మము; దేశభాషా పాండిత్యము మనకత్యవసరము; భారతదేశచరిత్రవ్రతనము మన సహజధర్మము. యువజనులు సహజదేశభక్తితో పూరిత మనస్సులగు నెడల, వారతమదేశమును పూర్వపుటొన్నత్యవదవి నొందింప నుత్సాహ పడునెడల, వారు హైందవ విద్యల నభ్యసించి, వాని పురోభివృద్ధికి మాడ్చదగ్గతులు కావలెను.

మన విద్యాభ్యుదయందు పరిశోధనా విమర్శనశక్తులు మిగుల తక్కువగా నున్నవి. కానత్యరితముగా వానినభివృద్ధి చేయుట యవసరము. దేశచరిత్ర విషయమున నేమి, పురాతనవస్తుశాస్త్రముననేమి, భాషావిషయమున నేమి, వ్యవసాయ సందర్భముననేమి, ఎల్లయెడలను పరిశోధనావలంబనమున కధికమగు నవకాశము కలదు. బోనుపండితులు మొదలగు మహానీయు లిట్టి మహాత్కార్యములను మిగులపూనికతో నిర్వహించి మన దేశమునకు చిరతరక్తిని దెచ్చుచున్నారు.

విద్యాభ్యుదయందును కాయోక్త్యముల కొన్ని మిగుల పరిశ్రమాలంబనమున విరివిగా విద్యను గ్రహింప యత్నింపవలయును. గాఢప్రశ్రమకలననే మానవుని ప్రతిభావిశేషములు తెల్లములగును; కాని సోమరితనము వలనగాదు. “కష్టపడి పని చేయుటచే ప్రతిభ” యని కాల్లెలు మహామహాండు వక్కానించియున్నాఁడు. సోమరితనము మనోవికాస విరోధియనియు, ఆనందసంధాయకమనియు, పంచ మహాపాతకములలో నొకటి యనియు, బహు అను అంగగ్రంథకర్త చెప్పియున్నాఁడు. మహాత్కార్యాచరణమునందు వినియోగపడిన క్షణమైనను, సోమరితనముచే వ్యర్థముచేయఁబడిన సంవత్సరము కంటె వేయిరె ట్లెక్కువ గణనీయమని స్కాటలను గ్రంథకారుఁడు చెప్పియున్నాఁడు. కాన పరిశ్రమనంటి సుగుణము లొకమున నింకొకటి లేదు.

దేశోపకారకమగు పనులఁ జేసి విద్యాభ్యుదయందును తమ మనుగడలను సాధకము చేసికొనవలెను. ప్రజాసామాన్యమున విద్యాభివృద్ధి గావించుటయందును, నిష్ప జాత్యుద్ధరణమునందును, సంఘసేవయందును, వ్యవసాయ వాణిజ్య పరిశ్రమలయందును, ఇక ననేక విధముల దేశోపకారము, జేయుటకు యువజనుల కవకాశమున్నదని చెప్పవచ్చును. ప్రతివిద్యార్థి యు తన విరామ సమయములందు, ప్రజా సామాన్యము నావరించుకొనిన యజ్ఞానాంధ కారమును తొలగింప యత్నించుట మంచిది. “నా దేశోద్ధరణార్థము దేశీయ గౌరవ రక్షకమగు పతాకమును నేను జేఱువాని, దేశమాత గౌరవమును, దేశోన్నత్యమును సందక్షింపఁ గలకలముఁ గట్టుకొనుటకంటె నా కెక్కుడు గౌరవమును ఘోర్యమును ప్రసాదింపఁగలఁదా” యని చెప్పిన శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి గంభీరవాక్కులను మనలను కార్యసూరులఁ జేయవలయును.

ఆత్మగౌరవము నెత్తిగి, తదనుగుణముగా మన నడవడి కంటల నడవడఁజేసికొనుట మనకర్తవ్యము. మానవజీవనము హీనమైనదికాదనియు, ఘనమగు నవృద్ధవశకు మాడ్చదగ్గమనియు గాడ్చుటను జెప్పియున్నాఁడు. అందుచే యువజనులు సర్వవిజయలఁ చిన్న నాటినే తమమనముల నాటి, యవి మహావృక్షములై విజృంభించి మహద్గుణభరితముల నొనంగునటుల యత్నింపవలెను. విశేషతః, గౌరవము, సానుభూతి, పట్టుదలు మొదలగు సర్వగుణముల నవలంబించి ముందుముందు దేశసేవయందు గొప్పపదవుల నొందునట్లు ప్రయత్నపఁచుదును పాటుంబడవలెను. శ్రీరామచంద్రుని గుణగణములు వర్ణనాతీతములు. గనుకను, అతఁడు భారతమాతా పుత్రత్వములలో ముఖ్యుఁడు గనుకను, ఆతనిజీవనము మనకందరకు నాదర్శముగా నుండవలయును.

కలకత్తా హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి గ్రీవుగా నొక తీర్పుజెప్పిరి. అందు హబిభాన్ రాహినున్ అనునతడు వాని. గౌరవనీయులగు వైదు అభిప్రతి అలీగారు ప్రతివాది. ఇతడు సామ్రాజ్యకాసనసభలో సభ్యులగు నవాబు నవాబాలీ షానదిగారి కుమారుడు- వాది తాను, బోగ్రానవాబు కొమారుడననియునవాబుతనతల్లియగు హబిబికోహిన్ అనుయూదుస్త్రీని వివాహ మాడెననియు, నవాబు ఆస్త్రీకి తాను వారసుడననియు వాదించెను- ప్రతివాది నవాబుగారి పుత్రక కుమారుడు- వాది తల్లిని నవాబు ఎన్నడును పెండ్లిమాడలేదని కోర్టువారు నమ్మి వ్యాజ్యమును కొట్టివేసిరి.

మీరు ఓరియంటల్ సోపును ఉపయోగింపుడు. చవుకకు చౌక. అందమునకు అందము.

Oriental Soap Factory,
Goabagan, Calcutta.

నో టీ సు. (782)

ఈదిగున నమోదుచేసిన మాయెస్టేటులోని లంకభూములు 1327 ఫసలీకి సాగుహక్కును యీ నెల (మేనెల) 20,21 తేదీలను కానూరు మకాములో మేము వేలము వేయుదుము. వేలపుషరతులు గల అచ్చుఫారములు కానూరు డిప్యూటీ తాణాఆఫీసులోగాని తణుకుతాణా ఆఫీసులోగాని పుచ్చుకొనవచ్చును. పాడదలచినవారు ధరావతు సామ్మిలో గూడ ఆయా తేదీలను ఉదయము 11 ఘంటలకు కానూరు మకాములో హాజరై పాడవచ్చును. ధరావతు చెల్లించనిది యెవరున్ను పాడుటకు విలువుండదు.

	య.	శం
1. కానూరులంక ఘూమారు	217	
2. పెంద్యాలంక	... 45—84	}
డిజ్	... 4—95	
3. జీడిగుంటలంక	... 40—30	
4. తీవర్రులంక	... 7—28	

శ్రీరాజా వెంకటరామయ్య
మిశ్రాపురం యెస్టేటు
హుజూరుఆఫీసు, మాజీమిడు, } ఆపూర్వాపు బహద్దరు,
ది 12.5-1917. } మిశ్రాపురం, నిడదవోలు.
మేడూరు యెస్టేటు.

126 చిన్న పురుగులు 100

పెద్ద పెద్ద బట్టతల్లను జేయును. చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలె శయింపవద్దు, విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ క్షమాములలోని నేలకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివ్యాధికయి చేకొందిన తేనెటీగ సహకారిగా నుండదగినబంటు. చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినవచ్చును. కావున నిట్టి పరమశత్రువును

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివద్దు. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము. ఈరీతిని, నకలు నూనెలకు తయారు చేయువారి మోసమున పడకుడు. కల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 ఐ. పి. రు. 0—4—0
8-కి రు. 2—10—0 ఐ. పి. రు. 0—7—0
ఉ చి త ము.

ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్చనానీతి కంపుకొనవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత వానె గల నీసా ఉచితముగ బంపబడును. పోలు ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లీయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని, నెం 155, జామ్నూరునీడు దిగ్గి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజెంట్లు:— మెహతాపురమత్తేంయూల్స్, 29, వై నాబజారురోడ్, మదర్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అపరాధిని పుర క్రమములను జనించుకొనగలములకు కిరీటుమునంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గగడములను...

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

ఇకాదధిసారసపరిల్లా గుణ నిమిత్త నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యమచ్ఛిన్నము అన్ని విధములైన దోషములను...

ప్రొత్తెరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వోత్కృష్ట శాస్త్ర-విద్యా స్రవత్తి.

ఇది త్రియత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే రాయబడినది. కల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది కన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

కల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని పనులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన శేకులు కొణములుగా...

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

పోర్ట్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తలలపెట్టె నెం 553 రు,

559

మదరాసు.

(నై కామ్యూజిషన్ గోదానప్పడు ఈ పత్రిక పేరు కూడ నుడహరింప గోరుచున్నారు.)

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

విద్యార్థుల కర్మాకమును గురించిన శాస్త్రీయవర్ణన

గ్రంథము:— డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

విద్యార్థుల కర్మాకము గ్రంథము. కల రు. 0.8-0

కల రు. 0.8-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము

పోస్టువాళ్ళు 212, మదరాసు

దంత చూరము

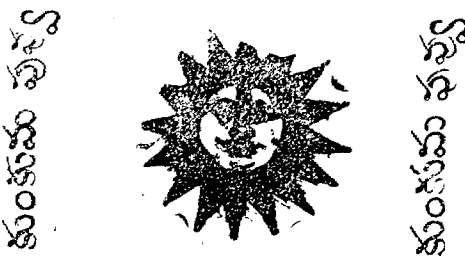
డబ్బీ 1-కి కల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళునుండి రక్తము ప్రసించుకుండును. నోటదుగ్ధంధము...

సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు.

కరస్పాండిన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

త్వరపడుడు! 774 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే!!

1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని కల రు 0-10-0 లు దీనియందు శృతిప్రస్తారమున్న కల్పనాస్వరమునకు ఉపయోగమగునట్లు ఖండప్రస్తారమున్న సంపూర్ణముగా భక్తి, వాతయోగ భేదముల కభేదమున్న తెలియబడును.

2. కృతిహస్తపాతము. కల రు 0-6-0 లు, దీనియందు కాళీ శక్తి నామస్తుత్యాదికమున్న, స్వరాలంకార, గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమున్న కొలిపించుకొనుటకు తెలియబడును. ఉదాహరణ- హంసధ్వని రాగము రూపకంతాళము.

తక్కిట ధ్రుణుత్త ఉపద్రవ నృసింహశాస్త్రి సమీప క రు స సంగీతి లక్షణవిద్యాన్ మనసు క రు క అమలాపుంము.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కో-పులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక మూల - బొమ్మలకాట్టలు - గారడే పుస్తకములు విక్రయించె కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్యు, విశాఖపట్టణము.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.

కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరీపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒక సారి ఆర్ధరుయిచ్చిచూచినచో తమ కే తెలియగలను.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పలేశులును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యసూక్ష్మమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపఱచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చుచును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించింపవలెను. కంటనే వ్రాయుడు.

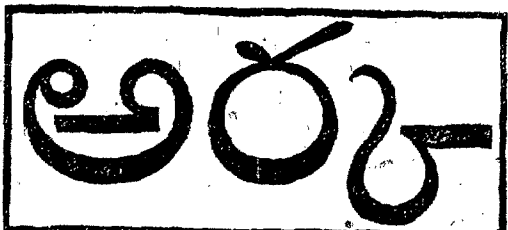
219 వైద్యశాస్త్ర మనోశేంకర్ నోవీందజీ, ఆంధ్రవిగ్రహ పోషకాలయం 156, బ్రాడ్వే మదరాసు.

గర్భాశయ గోగపవారిణి:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుకాల బహిష్టి కాకుండుట, ఆకాలబహిష్టి మైలబాష్టి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమగోగము, సంతాపీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాత్తము, కీళ్లనోప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులను తుడుచును. వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనోప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, శుభ్రసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును. వెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు. బ్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.